

INDEX K 37. ROČNÍKU SR

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nepravne tvary sú v úvodzovkách.

Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Saarikanae Prešovensis. Jazykovedný zborník 2., recenzia 183–185

aj, písanie čiarky vo viacnásobných výrazoch s opakovanou spojkou *aj* 263–269

anekdota, tvar gen. pl. 188–189

ani, písanie čiarky vo viacnásobných výrazoch s opakovanou spojkou *ani* 263–269

antepozícia nezhodného prívlastku v poézii 134–137

archaizmy v súčasnej spis. slovenčine 92–95

Atlas slovenského jazyka I (Vokalizmus a konsonantizmus), recenzia 60–62

autorský subjekt v Hronského próze 17–26

ä v spisovnej slovenčine 146–151

Betáková V., *Metódika slovenského jazyka v školách II. cyklu*, recenzia 125

Brno, obyv. meno *Brňan*, *Brňianka*, adj. *brňiansky/brňanský* 160–161

Bruggy, tvar gen. 190–191

bubnovať, tvorenie, význam a štyl. hodnotenie 229–230

Cigeľ, skloňovanie a jeho deriváty 159

cudzie mená: cudzie miestne mená v spis. slovenčine 305–312

Čakany, tvar gen. pl. 97

čeština: zo sémantickej a slovotvornej problematiky slovensko-českej 27–39;

J. Gebauer, *Slovník staročeský*. I, A–J, II, K–N, správa 63; V. Micháľková, *Studie o východomoravské nářeční větě*, recenzia 250–252

čiarka, p. interpunkcia

dejiny slovenského jazyka: M. Hattala (1821–1903), recenzia zborníka 112–114;

J. Škultéty (1853–1948), recenzia zborníka 123–125

dialektológia: *oseľník* a jeho názvy v slovenských nárečiach 49–53; *Atlas slovenského jazyka I* (Vokalizmus a konsonantizmus), recenzia 60–62; J. Štolc, *Reč Slovákov v Juhoštávií*, recenzia 107–111; V. Micháľková, *Studie o východomoravské nářeční větě*, recenzia 250–252; D. Dudok, *Nářečie Pivnice v Bážke*, recenzia 322–324

Pivnice v Bážke, recenzia 322–324

Dobřany, tvar gen. 98–103

doplnok: J. Kačala, *Doplnok v slovenčine*, recenzia 177–180

Dudok D., *Nářečie Pivnice v Bážke*, recenzia 322–324

emfatická dĺžka 293–295

Engaño, adj. *enganský* 191–192

etymológia: *Podbiel* 164–163; *Váh* 257–263; *prť* 278–281; *špan.* *župan*, *pán*, *kmeť* 296–304; *Choč* a *Kýčera* 334–341

filologička, tvorenie 44

Findra J., *Rozbor štýlu prózy*, recenzia 119–121

flautovať, tvorenie a štyl. hodnotenie 227–230

fonetika a fonológia: *ä* v spisovnej slovenčine 146–151

frazeológia: so slovami *hľad* – *smäd* (čes. *žízeň*) a ich derivátmi v slovenčine a češtine 27–39

gajdovať, slovosled tohto typu a ich štyl. hodnotenie 227–230

Gebauer J., *Slovník staročeský* I, A–J, II, K–N, správa 63

generálka, tvorenie, význam, používanie 40–41

genitív, p. morfológia

Geradz, pôvod chotárneho názvu 80–84

Hattala M., 1821–1903, recenzia zborníka 112–114

heslo, poznámky k výrazu a štýlu hesiel 282–290

historizmy v súčasnej spis. slovenčine 92–95

hľad a jeho deriváty v slovenčine a češtine 27–39

Horecký J., *Slovenská lexikológia. I. Tvorenie slov*, recenzia 185–186

hrať, *hrať sa*, slovenské ekvivalenty k slovným spojeniam s týmito slovesami 227–232

Hronský J. C.: jazyk jeho próz 17–26

hybaj/hybáj (ho), slovnodruhovú povahu 85–92

Choceň, skloňovanie a jeho deriváty 158–164

Choč, etymológia 334–341

chotárne názvy, p. onomastika

í, písanie čiarky vo viacnásobných výrazoch s opakovanou spojkou *í* 263–269

interpunkcia: úvodzovky v beletrii a periodickej tlači 143–145; čiarka vo viacnásobných členoch so zluč. spojkami

aj, *í*, *ani*, *alebo*, *či* 213–221; čiarka vo viacnásobných výrazoch s opakovanými spojkami *aj*, *í*, *ani* 263–269

inverzia v slovenskej poézii 129–140

išpan, pôvod a význam 296–301

jáhly, jáhelník, ich slovenské ekvivalenty 63–64
Jánošík A., nekrológ 169–172; súpis prác za roky 1933–1971 172–176
Jašík R.: jazyk jeho prvotín 6–17
jazyková kultúra: 1000 poučení zo spisovnej slovenčiny, recenzia 181–183; východiská ortoepickej kodifikácie slovenčiny 193–204; B. Urbančíč, O jazykovni kulturi, recenzia 383–385
Jazyková poradňa, 20 rokov relácie v rozhlase 321–322
Jazykovedné štúdie X, recenzia 114–116; informácia o 10 zväzkoch 116–119; Jazykovedné štúdie XI (Jónov zborník), recenzia 379–383
Jazykovedný ústav L. Štúra SAV: správa o činnosti za rok 1971 245–249
jazykový prejav: základná klasifikácia kompozičných typov 204–213
jednočlenná veta: niektoré neosobné typy vetného základu 221–226
juh, etymológia slova 259–260
Kačala J., *Doplnok v slovenčine*, recenzia 177–180
kamalduľský, význam a používanie 255–256
kartovať (sa), slovesá tohto typu a ich štýl. hodnotenie 227–232
kmeľ, pôvod a význam slova 302
komisie: I. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovenské spisovné jazyky, správa 58–60; Medzinárodná komisia pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov, správa o zasadani 104–107; V. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanskú onomastiku, správa 385–387
kompozícia: v Jašíkových prvotínach 6–17; v Hronského prózach 17–26; kompozičné typy jazykových prejavov 204–213
konferencie: IV. slovenská onomastická konferencia, správa 385–387
konfrontačný výskum slovenčiny a češtiny: *hlad* – *smäd*, *hlad* – *žizeň* a ich deriváty 27–39
Konštantínopol, pravopis a skloňovanie 127–128
krížik, význam a používanie v nárečiach 49–53
kurtizánka, tvorenie, význam, používanie 42–43
Kýčera, etymológia 334–341
Ladce, tvar gen. pl. 95–96
laser, pravopis a výslovnosť 362–364
Letz B., nekrológ 314–318, súpis prác za r. 1932–1958
lexikológia a lexikografia: archaizmy a historizmy v súčasnej spisovnej slovenčine 92–95; J. Horecký, Slo-

venská lexikológia. I. Tvorenie slov, recenzia 185–186; spracovanie slov *passkuda*, *passkudník*, *passkudný* v Slovníku slovenského jazyka 390–392
Libeň a deriváty 161–162
Líšeň a deriváty 161
loptovať sa, tvorenie a štýl. hodnotenie 230–231
mená literárnych postáv v diele J. Chalupku 290–293
miestne mená: gen. pl. niektorých miestnych mien 95–97; skloňovanie čes. miestnych mien typu *Dobřany*, *Rokycany* 98–103; *Konštantínopol*, pravopis a skloňovanie 127–128; chotárne názvy vetného typu 140–143; deriváty čes. miestnych mien na *-eň* 158–164; *Podbiel*, pôvod, skloňovanie a pravopis 164–168; *Bruggy*, gen. pl. 190–191; adj. od názvov *Ergaño* a *Miño/Minho* 191–192; adj. od názvov *Ohře* 253–255; cudzie miestne mená v spisovnej slovenčine 305–312; etymológia názvov *Choč* a *Kýčera* 334–341
Micháľková V., *Studie o východomoravské nářeční větě*, recenzia 250–252
Miño/Minho, adj. *minský* 191–192
„*Míšeň*“, nenáležitá používanie v slovenčine 162–163
morfológia: podmienkový význam predložiek 73–80; gen. pl. niektorých miestnych mien 95–97; skloňovanie čes. miestnych mien typu *Dobřany*, *Rokycany* 98–103; skloňovanie názvu *Konštantínopol* 127–128; gen. pl. slova *anekdota* 188–189; gen. zem. názvu *Bruggy* 190–191; skloňovanie názvu *Persepolis* 326–328; predložkový systém spisovnej slovenčiny 341–354
mítvonarodený, pravopis 189–190
nárečie, nárečia, p. dialektológia
neosobné typy vetného základu 221–226
Neporadza, pôvod názvu 80–81
obyvateľské mená: tvorenie ženských podôb 44–47; od čes. miestnych názvov na *-eň* 158–164
Ohře, podoba adjektíva 253–255
Ondrus P., *Vetný rozbor v příkladoch*, recenzia 187
onomastika: pôvod chotárneho názvu *Geradza* 80–84; chotárne názvy vetného typu 140–143; IV. slovenská onomastická konferencia, správa 176–177; mená literárnych postáv v diele J. Chalupku 290–293; slovo *špan* v miestnych a chotárnych názvoch 298–300; V. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanskú onomastiku a V. slovenská onomastická konferencia, správa 385–387

- opozícia slov *tuto* – *tuhla*, *tamto* – *tamhľa* 151–157
- Oravec J., zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 233–234, súpis prác za roky 1951–1971 235–245
- organovať, tvorenie a štýl. hodnotenie 227–230
- ortoepia, p. výslovnosť
- oselník a jeho názvy v slovenských nárečiach 49–53
- pán, pôvod a význam 303–304
- paskuda, paskudník, paskudný, význam, hodnotenie a používanie 390–392
- Pauliny E., zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 365–366
- Peciar Š., zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 313–314
- Persepolis, pravopis a skloňovanie 326–328
- poď (ho), slovnodruhovú povaha 85–92
- Podbiel, pôvod, skloňovanie a pravopis 164–168
- podmienkový význam predložiek 73–80
- podstatné meno, podstatné mená p. morfológia
- pomlčka vo funkcii úvodzoviek 143–144
- Popovič A., *Štrukturalizmus v slovenskej vede* (1931–1949), recenzia 122–123
- postpozícia zhodného prívlastku v poézii 130–134
- pravopis: používanie úvodzoviek 143–145; príd. mien *živonarodený*, *mŕtvonarodený* 189–190; názvu *Persepolis* 326–328; *laser* 362–364
- predložka, predložky: podmienkový význam predložiek 73–80; inverzia predložiek 137–138; predložkový systém spisovnej slovenčiny 341–354
- predĺžovanie hlások v slovenčine 293–295
- prejav: základná klasifikácia kompozičných typov jazykových prejavov 204–213; rečnícky prejav 354–361
- prezidentka, tvorenie, význam a používanie 40–41
- prídavné meno, prídavné mená: od českých miestnych názvov na -eň 158–164; *živonarodený*, *mŕtvonarodený* 189–190; od zemepisného názvu *Ohře* 253–255; *kamaldulský* 255–256
- Prievaly, gen. pl. 97
- Prievidza, pôvod názvu 80
- prívlastok: inverzia prívlastku v poézii 130–137
- prŕ, pôvod a rozšírenie slova 278–281
- pšeno, pšenovník, význam a používanie 63–64
- rečnícky štýl 354–361
- Rokycany, gen. 98–100
- sakra, význam, používanie a hodnotenie 392
- sémantika: zo sémantickej a slovtvornej problematiky slovensko-českej 27–39; sémantické príznaky predložiek 341–354
- skloňovanie, p. morfológia
- skratky: *Žiar nad Hronom* – *Žiar n/Hronom*, *Žiar n/Hr.* 126–127
- slavistika: Symposium o dejinách slavistiky, správa o publikácii 325
- slovakistika: zamyslenie nad úlohami po XIV. zjazde 3–5; slovakistika v Poľsku 54–58; slovakistika a sovietska jazykoveda 329–334
- slovenčina: východiská ortoepickej kodifikácie slovenčiny 193–204
- Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, stanovky 388–389
- slovesá: slovesné ekvivalenty k slovným spojeniam so slovesami *hrať* a *hrať sa* 227–232
- slovosled: inverzia v slovenskej poézii 129–140
- smäd a jeho deriváty 27–39
- spojka, spojky: väzba dvojitej podradovacej spojky 65–72; čiarka vo viacnásobných členoch so zlučovacími spojkami *aj*, *i*, *ani*, *alebo*, *či* 213–221; čiarka vo viacnásobných výrazoch s opakovanými spojkami *aj*, *i*, *ani* 263–269
- súvetie, súvetia, p. syntax
- Symposium o dejinách slavistiky, správa o publikácii 325
- syntax: väzba dvojitej podradovacej spojky 65–72; inverzia v slovenskej poézii 129–140; J. Kačala, *Doplňok v slovenčine*, recenzia 177–180; niektoré neosobné typy vetného základu 221–226; V. Micháľková, *Štúdie o východomoravské nářeční větě*, recenzia 250–252; rozbor jedného typu zloženého súvetia 269–277; stavba hesiel 282–290
- Škultéty J. (1853–1948), recenzia zborníka 123–125
- špan, pôvod a význam slova 296–301
- Štolc J., *Reč Slovákov v Juhoslávii*, recenzia 107–111
- štrukturalizmus: A. Popovič, *Štrukturalizmus v slovenskej vede* (1931–1949), recenzia 122–123
- štylistika: štýl Jašíkových prvotín 6–17; J. Findra, *Rozbor štýlu prózy*, recenzia 119–121; štýl hesiel 282–290; charakteristika rečníckeho štýlu 354–361
- tamhľa*, *tamto*, *tamto ten*, *tamtien*, význam, používanie a štylistické hodnotenie 151–157
- Timoradza*, pôvod názvu 80–81

- 1000 poučení zo spisovnej slovenčiny, recenzia 181–183
- Tlmače, gen. pl. 96–97
- tvorenie slov: zo slovotvornej problematiky slovensko-českej 27–39; odvodené názvy osôb ženského rodu 39–48; deriváty českých miestnych mien na *-eň* 158–164; J. Horecký, *Slovenská lexicológia. I. Tvorenie slov*, recenzia 185–186; adj. z názvov *Engaño* a *Miño/Minho* 191–192; adj. od zemepisného názvu *Ohře* 253–255
- tvoroslovie, p. morfológia
- Uhlár V., zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 366–368; súpis prác za r. 1934–1971 369–378
- Urbančíč B.: *O jazykovni kulturi*, recenzia 383–385
- ustálené spojenia, p. frazeológia
- úvodzovky v beletrii a periodickej tlači 143–145
- Váh, pôvod názvu 257–263
- väzba dvojitej podradovacej spojky 65–72
- Veleň, skloňovanie a jeho deriváty 162
- vetný základ; niektoré neosobné typy 221–226
- viacnásobné členy: čiarka vo viacnásobných členoch so zlučovacími spojkami *aj, i, ani, alebo, či* 213–221
- viacnásobné výrazy: čiarka vo viacnásobných výrazoch s opakovanými spojkami *aj, i, ani* 263–269
- Vráble, tvar gen. pl. 95–97
- vyhňa, etymológia 260–261
- výslovnosť: východiská ortoepickej kodifikácie slovenčiny 193–204; laser 362–364
- Zahořany, tvar gen. a deriváty 102
- zámená: *tamto ten, tamten*, význam, používanie a pravopis 156–157
- zámenné príslovky *tamhľa – tamto, tuhľa – tuto* 151–157
- Združenie slovenských jazykovedcov pri SAV, pozri Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV
- zemepisné názvy, p. miestne mená
- Znojmo a deriváty 161
- ženské priezviská, odvodzovanie z niektorých mužských priezvisk 47–48
- Žiar nad Hronom – Žiar n/Hronom, Žiar n/Hr.* 126–127
- živonarodený*, pravopis 189–190
- žízeň a jeho deriváty v češtine 27–39
- župan, pôvod a význam 296–301

OBSAH

Dvonč, L., Odvodené názvy osôb ženského rodu v spisovnej slovenčine	39
Findra, J., Štýl Jašíkových prvotín	6
Habovštiak, A., <i>Oselník</i> a jeho názvy v slovenských nárečiach	49
Habovštiak, A., Pôvod a rozšírenie slova <i>prí</i> v slovenčine	278
Horák, E., Predložkový systém spisovnej slovenčiny	341
Ivanová-Salingová, M., Základná klasifikácia kompozičných typov jazykových prejavov	204
Kočiš, F., Rozbor jedného typu zloženého súvetia	269
Kočiš, F., Väzba dvojitej podradovacej spojky	65
Kráľ, A., Východiská ortoepickej kodifikácie slovenčiny	193
Majtán, M., Chotárne názvy vetného typu	140
Majtán, M., Mená literárnych postáv a satira Jána Chalupku	290
Marsinová, M., Slovesné ekvivalenty k slovným spojeniam so slovom <i>hrať a hrať sa</i>	227
Marsinová, M., Zo sémantickej a slovotvornej problematiky slovensko-českej (<i>Hlad – smäd, hlad – žízeň</i> a ich deriváty)	27
Mistrík, J., Charakteristika rečníckeho štýlu v slovenčine	354
Mlacek, J., Podoby inverzie v slovenskej poézii	129
Obert, V., Niekoľko poznámok k výrazu a štýlu hesiel	282
Ondruš, Š., Je pomenovanie rieky <i>Váh</i> slovanské?	257
Ondruš, Š., Sú pomenovania vrchov <i>Choč</i> a <i>Kýčera</i> slovanské?	334
Oravec, J., Čiarka vo viacnásobných členoch so zlučovacími spojkami <i>aj, i, ani, alebo, či</i>	213
Oravec, J., Čiarka vo viacnásobných výrazoch s opakovanými spojkami <i>aj, i, ani</i>	263
Oravec, J., Vyjadrovanie podmienky predložkovými pádmi	73
Paňko, J., Miestne neosobné typy vetného základu	221
Patáková, M., Prítomnosť autorského subjektu v Hronského próze	17
Peciar, Š., Rozvoj slovakistiky a sovietska jazykoveda	329
Tvrdoň, E., Grafický obraz predĺžovania hlások v slovenčine	293
Tvrdoň, E., O využití úvodzoviek v beletrii a periodickej tlači	143
Uhlár, V., Pôvod chotárneho názvu <i>Geradza</i>	80
Zamyslenie nad úlohami slovakistiky po XIV. zjazde KSC	3

DISKUSIE

Dvonč, L., Deriváty českých miestnych názvov na <i>-eň</i>	158
Dvonč, L., O pravopise a výslovnosti slova <i>laser</i>	362
Dvonč, L., O zdomácnených a nezdomácnených podobách cudzích názvov miest v spisovnej slovenčine	305
Dvonč, L., Zo skloňovania niektorých typov českých miestnych názvov	98
Jacko, J., O dvojtvaroch v gen. pl. niektorých mužských miestnych názvov	95
Ondruš, J., Archaizmy a historizmy v súčasnej spisovnej slovenčine	92
Rybák, J., Poznámky k opozícii slov <i>tuto – tuhla, atnto – tamhla</i>	151
Sabol, J., K problematike samohlásky <i>ä</i> v spisovnej slovenčine	146
Uhlár, V., <i>Podbieľ, či Podbieľ?</i>	164
Uhlár, V., Príspevok k dejinám slovnej zásoby slovenčiny: <i>špan, župan, pán, kmeľ</i>	296
Urbanček, M., Citoslovčia, alebo častice?	85

SPRÁVY A POSUDKY

Acta Facultatis Philosophiae Universitatis Šafarikanae Prešovensis. Jazykovedný zborník. 2. J. Kriššáková	183
Anton Jánošík (1904–1971). E. Jóna	169
Belo Letz a jeho dielo. J. Mlacek	314
Betáková, V., Metodika slovenského jazyka v školách II. cyklu. J. Oravec	125
Desať zväzkov Jazykovedných štúdií. L. Dvonč	114

Doc. dr. Ján Oravec päťdesiatročný. F. Kočiš	233
Dudok, D., Nárečia Pivnice v Bäche. I. Ripka	322
Dve desaťročia Jazykovej poradne. G. Horák	321
Findra, J., Rozbor štýlu prózy. Prostriedky a postupy Jašíkovho individuálneho štýlu. J. Mlacek	119
Gebauer, J., Slovník staročeský I.—II. M. Majtán	63
Horecký, J., Slovenská lexikológia. M. Marsinová	185
Jazykovedné príspevky v zborníku o Jozefovi Škultéty. L. Dvonč	123
Kačala, J., Doplnok v slovenčine. J. Oravec	177
K šesťdesiatke Štefana Peciara. J. Ružička	313
Martin Hattala — významný jazykovedec. M. Ivanová-Šalingová	112
Materiály zo štifínskeho sympózia. L. Dvonč	325
Micháľková, V., Studie o východomoravské nářeční větě. J. Kriššáková	250
Najnovší vzťah Jazykovedných štúdií. L. Dvonč	379
Na šesťdesiatku Eugena Paulinyho. J. Ružička	265
O prvom diele Atlasu slovenského jazyka. J. Nižnanský	60
Popovič, A., Štrukturalizmus v slovenskej vede (1921—1949). Dejiny — texty — bibliografia. E. Jóna	122
Príručka vetného rozboru s príkladmi. J. Mistrík	187
I. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovenské spisovné jazyky. Š. Peciar	58
Slovakistika v Poľsku. D. Abrahamowiczowa — Š. D.	54
Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV namiesto Združenia slovenských jazykovedcov pri SAV. M. Majtán	388
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV za rok 1971. J. Horecký	245
Súpis prác Antona Jánošíka za roky 1933—1971. L. Dvonč	172
Súpis prác Bela Letza za roky 1932—1958. L. Dvonč	318
Súpis prác Jána Oravca za roky 1951—1971. L. Dvonč	235
Súpis prác Vlada Uhlára za roky 1934—1971. L. Dvonč	369
Štolc, J., Reč Slovákov v Južoslávii. K. Paľkovič	107
IV. slovenská onomastická konferencia. V. B.	176
1000 poučení zo spisovnej slovenčiny. J. Mlacek	181
Urbančič, B., O jazykovni kulturi. M. Ivanová-Šalingová	383
Vlado Uhlár šesťdesiatročný. J. Mlacek	366
Významné onomastické podujatie. M. Majtán	385
Zasadanie Medzinárodnej komisie pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov M. Marsinová	104

ROZLIČNOSTI

Bruggy — *Brúgy*, nie „Brugg“. (L. Dvonč) 190 — Deriváty názvov *Engaño/Minho*. (L. Dvonč) 191 — Genitív pl. slova *anekdota*. (J. Sabol) 188 — *Istanbul* — *Carihrad* — *Konštantinopol*. (M. Marsinová) 127 — K otázke derivátu od názvu *Ohře*. (L. Dvonč) 253 — O slove *kamaldulský*. (L. Dvonč) 255 — O slove *sakra*. (L. Dvonč) 392 — *Faskuda*, *paskudník*, *paskudný* (F. Kočiš) 390 — Písanie a skloňovanie názvu *Persepolis*. (L. Dvonč) 326 — *Pšeno* — čes. *jáhly*, *pšenovník* — čes. *jáhelník*. (M. Ivanová-Šalingová) 63 — *Ziar nad Hronom* — *Ziar n/Hronom*, *Ziar n/Hr.* (L. Dvonč) 126 — *Živonarodený*, nie „živo narodený“. (M. Marsinová) 189

Index k 37. ročníku SR. M. Považaj 393

SLOVENSKA REČ, 37, 1972 ■ Hlavný redaktor: Štefan Peciar. Výkonný redaktor: Ladislav Dvonč. Redakčná rada: Ferdinand Buffa, Ladislav Dvonč, Ján Findra, Mária Ivanová-Šalingová, Eugen Jóna, Ján Kačala, František Kočiš, Jozef Mistrík, Jozef Mlacek, Pavel Ondrus, Štefan Peciar, Jozef Ružička. — 4 čísla tohto ročníka v zastúpení výkonného redaktora pripravila do tlače Marta Marsinová, 2 čísla František Kočiš ■ Redakcia: Bratislava, Nálepková 26.

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v uvozovkách.

aký, vývin významov v slovenčine 194–198

Alberty J. – Gindl J. – Kočišová A., *Cesty za poznáním minulosti*, recenzia 52–55

antroponymia, p. onomastika

ašpirant, význam a spätateľnosť 335–340
Bartoš J. – Gagnaire J., *Grammaire de la langue slovaque*, recenzia 311–314

Bauer J. – Grepl M., *Skladba spisovné češtiny*, recenzia 121–123

bibliografia: *Univerzita Komenského v Bratislave 1966/1967 – 1967/1968. Bibliografia 1966–1967*, správa 55–56; bibliografia prác z antroponymie a toponymie 233–241; M. Potemra, *Bibliografia článkov zo slovenských novín a časopisov 1901–1918*. Zv. 8. *Krásna literatúra a jazykoveda*, správa o publikácii 316–317

Buffa F., *Vznik a vývin slovenskej botanickej nomenklatúry*, recenzia 118–121

cuikanie, výslovnosť 381–382

Cyperčan, deriváty tohto typu 219–228

čakať, pôvod slovesa a genetický vzťah so slovesom *kukať* 321–326

čeština: J. Bauer – M. Grepl, *Skladba spisovné češtiny*, recenzia 121–123; *české deverbativa na -ná (-ená, -ěná) a ich slovenské ekvivalenty* 143–150; jazykové kontakty medzi slovenčinou a češtinou 257–264; konfrontačný výskum sémantiky slovenských a českých sloves polohy 270–278, 327–335

Čeština – učebnica pre slovenských vysokoškolákov, recenzia 307–309

dátum, dáta, skloňovanie 382–383

dejiny slovenského jazyka: R. Krajčovič, *Náčrt dejín slovenského jazyka*, recenzia 56–57; *Viktorinova gramatika* a jeho názory na spisovný jazyk 69–76; slovesá typu *hodináriť* u A. Bernoláka 162–171; slová súvisiace s robotnou formou feudálnej renty 285–291; výsledky formovania spisovnej slovenčiny vo Viktorinovej gramatike 278–284; z histórie slov *špán, kňahňa (kňahyňa), kňaz* 349–356; história slov *dlh* a *dĺžník* 357–363

deverbativa: slovenské ekvivalenty českých deverbatiív na *-ná (-ená, -ěná)*

143–150; sústava deverbatívnych substantív v spisovnej slovenčine 264–269
dialektológia: o problematike nárečových slovníkov 97–102; *paskuda, paskudník, paskudný* v slovenských nárečiach 127–128; formy pl. typu *húsence/húsata* v slov. nárečiach 151–153; pomenovanie *kukučky* v slov. nárečiach 190–194; J. Symoni-Sułkowska, *Zróźnicowanie słowotwórcze i leksykalne nazw z zakresu transportu i komunikacji w gwarach polskich*, recenzia 249–251; E. V. Ríznier a jeho *Dialektický slovník bošácky* 340–349; súčasný stav slovenskej dialektológie 364–367

dlh, dĺžník, história slov 357–363

doska, etymológia 76–83

Dukla, deriváty 219–228

Emauzy, gen. *Emáuz*, nie „Emaúz“ 255

etymológia: *kázeň* 28–31; *chotár* 32–39; *doska* 76–83; H. Schuster-Šewc, *Historisch-etymologisches Wörterbuch der ober- und niedersorbischen Sprache*, recenzia 314–316; *kukať* a *čakať* 321–326

favorit, význam a spätateľnosť slova 335–340

fonetika a fonológia: *é, ó, ä* a *ř* vo fonologickom systéme slovenčiny 131–132

frazeológia: lexikálne varianty frazeologických jednotiek 22–28; J. Mlacek, *Zo syntaxe frazeologických jednotiek*, recenzia 309–310

frekvencia: vetných členov v súvislom texte 93–96; morfém v slovenčine 138–142

Furdík J., *Zo slovo tvorného vývoja slovenčiny*, recenzia 50–52

Gagnaire J., p. Bartoš J.

Gindl J., p. Alberty J.

Golebiowska T., *Antroponimia Orawy*, recenzia 251–252

Grepl M., p. Bauer J.

Hausenblas K., *Výstavba jazykových projevů a styl*, recenzia 244–248

Havráněk B., zhodnotenie práce pri priležitosti osemdesiatky 229–231

heuristický výskum: seminár o heuristickom výskume vlastných mien, správa 375–376

história slov: *kázeň* 28–31; *aký, ktorý* 194–198; *robota, poriadka, odbyvať, zbývať* 285–291; *špán, kňahňa (kňahyňa), kňaz* 349–356; *dlh, dĺžník* 357–363
hodináriť, slovesá tohto typu u A. Bernoláka 162–171

chotár, etymológia 32–39

- internacionála, Internacionála, písanie názvu* 60–61
- Ivanová-Šalingová M., zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 40–41; súpis prác za r. 1952–1972 41–49
- jazyk: charakteristické črty synchronného stavu jazyka 129–137; znakovosť jazyka 199–209
- jazykové kontakty: slovenské ekvivalenty českých deverbatív na *-ná (-ená, -ěná)* 143–150; j. k. slovensko-maďarské 172–190; j. k. medzi češtinou a slovenčinou 275–264; konfrontačný výskum sémantiky slovenských a českých slovies polohy 270–278, 327–335; j. k. slovensko-lužickosrbské 314–316
- jazykoveda: 25. výročie Februára a slovenská jazykoveda 65–68; marxistická teória jazykového znaku 199–209; seminár o marxistickej jazykovede, správa 371–374
- Jazykovedný ústav Ludovíta Štúra SAV, správa o činnosti za r. 1972 302–306
- jazykový znak: marxistická teória jazykového znaku 199–209
- jednoduchá veta*: V. S. Jurčenko, Prostoje predloženie v sovremennom ruskom jazyke, recenzia 376–380
- Jurčenko V. S., *Prostoje predloženie v sovremennom ruskom jazyke*, recenzia 376–380
- kandidát*, význam a spájanosť 337
- kázeň*, história slova 28–31
- kňahňa (kňahyňa)*, pôvod a história slova 352–356
- kňaz*, pôvod a história slova 353–356
- Kočišová A., p. Alberty J.
- komisie: VII. zasadanie Medzinárodnej komisie pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov, správa 115–116; zasadanie lexikologicko-lexikografickej komisie pri Medzinárodnom komitáte slavistov, správa 231–233; správa o činnosti onomastickej komisie za r. 1967–1972 241–244; VIII. zasadanie Komisie pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov, správa 306
- konektory*: o daktorých konektoroch v hovorových textoch 154–162
- konferencie: Medzinárodná konferencia o štylistike a poetike vo Varšave, správa 114–115
- konfrontačný výskum: slovenské ekvivalenty českých deverbatív na *-ná (-ená, -ěná)* 143–150; k. v. sémantiky slovenských a českých slovies polohy 270–278, 327–335
- kotol*, skloňovanie slov tohto typu 124–125
- Krajčovič R., *Náčrt dejín slovenského jazyka*, recenzia 56–57
- kresieb*, výslovnosť 367–370
- ktorý*, vývin významov v slovenčine 194–198
- kukať*, pôvod slovesa a genetický vzťah so slovesom čakať 321–326
- kukučka*, názvy v slovanských jazykoch 190–194
- Ladce*, jeho deriváty 222–223
- lexikológia a lexikografia: lexikálne varianty frazeologických jednotiek 22–28; o problematike nárečových slovníkov 97–102; o významoch slov *pas-kuda, paskudník, paskudný* 127–128; dynamickosť lexikálneho systému 133; slovenské ekvivalenty českých deverbatív na *-ná (-ená, -ěná)* 143–150; vývin významov zámen *aký, ktorý* v slovenčine 194–198; zasadanie lexikologicko-lexikografickej komisie pri Medzinárodnom komitáte slavistov, správa 231–233; L. V. Rizner a jeho *Dialektický slovník bošacký* 340–349
- maďarčina: z histórie slovensko-maďarských jazykových vzťahov 172–190
- Majtán M., *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov*, recenzia 248–249
- marxistická jazykoveda: marxistická teória jazykového znaku 199–209; seminár o marxistickej jazykovede, správa 371–374
- Mednyánszky*, pôvod a prepis priezviska podľa súčasnej pravopisnej normy 292–296
- Medvedzie*, skloňovanie 253–254
- miestne mená, p. onomastika
- Mlavec J., *Zo syntaxe frazeologických jednotiek*, recenzia 309–310
- morféma: o frekvencii morféme v slovenčine 138–142
- morfológia: skloňovanie slov typu *kotol* 124–125; dynamickosť slovenskej morfológie 132; formy pl. typu *húsenice/húsatá* v slovenčine 151–153; klasifikácia a systematický opis zámen v slovenčine 209–219; skloňovanie názvov *Medvedzie* a *Srňacie* 253–254; *Emauzy*, gen. *Emáuz*, nie „*Emauz*“ 255; skloňovanie slov *dátum* a *dáta* 382–383
- nárečie, nárečia, p. dialektológia
- názvy mláďat: tvorenie príponou *-ča* 7–8
- nehodovosť*, tvorenie slov tohto typu 61–62
- obyvateľské mená: tvorenie príponou *-čan* 8–9; deriváty typu *Cyberčan* v spisovnej slovenčine 219–228

- odbyvať**, význam a história slova 289–291
- onomastika**: pravopis názvu *Závada pod Čiernym vrchom* 125–127; monografické spracúvanie slovenskej antroponymie a toponymie, správa o porade a základná bibliografia 233–241; správa o činnosti onomastickej komisie za r. 1967–1972 241–244; M. Majtán, *Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov*, recenzia 248–249; T. Gołębiewska, *Antroponymia Orawy*, recenzia 251–252; seminár o heuristickom výskume vlastných mien, správa 375–376
- ortoeopia**, p. výslovnosť
- otrocký, otročí**, význam, používanie a štylistické hodnotenie 318–319
- paskuda, paskudník, paskudný**, význam a výskyt 127–128
- podstatné meno, podstatné mená: tvorenie podstatných mien typu *nehodovosť* 61–62; syntaktické vzťahy členov v tesných spojeniach zhodných substantív 83–92; skloňovanie mien typu *kotol* 124–125; formy pl. typu *húsenca/húsatá* 151–153; *Emauzy*, gen. *Emauz* 255; sústava deverbatívnych substantív v spisovnej slovenčine 264–269; skloňovanie slov *dátum* a *dáta* 382–383
- poriadka**, význam a používanie slova v predpis. období 286–289
- poriadka**, význam a používanie slova v predpis. období 286–289
- Potemra M., *Bibliografia článkov zo slovenských novín a časopisov 1901–1918. Zv. 8. Krásna literatúra a jazykoveda*, správa o publikácii 316–317
- posustanie/Povstanie**, pravopis skráteného názvu 297–301
- pravopis**: *internacionála/Internacionála* 60–61; názov typu *Závada pod Čiernym vrchom* 125–127; zemepisného názvu *Zair* 254–255; skrátených podôb viacсловných vlastných mien 297–301
- prídavné meno, prídavné mená: *otrocký, otročí*, význam, používanie a štylistické hodnotenie 318–319; od miestneho mena *Vichy* 319–320
- prípona, prípony: *-ček* v zdobneniach 3–7; *-ča (-iča)* v pomenovaniach mláďat 7–8; *-čan* v obyvateľských menách 8–9; *-čík* v pomenovaniach osôb 9–10; *-čina* v názvoch jazykov 10; *-čit* v odvodených slovesách 10; *-ence* a *-atá* v nom. pl. názov mláďat 151–153; *-iř, -ovař* v desubstantívnych slovesách 162–171; *-an, -čan* v obyvateľských menách a *-ský, -anský* v prídavných menách 219–228
- prístavok: *voľný* a *tesný* 84–92
- prívlastok: *zhodný* substantívny 84–92
- prosieb**, výslovnosť 367–370
- Rizner L., V. a jeho *Dialektický slovník bošacky* 340–349
- robota, robotovanie, robotizeň**, význam a história slov 285–286
- rozostavanosť**, slová tohto typu 62
- rytmické tendencie textu 12–22
- sémantika: konfrontačný výskum sémantiky slovenských a českých slovík polohy 270–278, 327–335
- Schuster-Sewc H., *Historisch-etymologisches Wörterbuch der ober- und niedersorbischen Sprache*, recenzia 314–316
- sierramaďranský**, tvorenie 383–384
- skloňovanie: podst. mien typu *kotol* 124–125; názov *Medvedzie* a *Srňacie* 253–254; slovo *dátum* a *dáta* 382–383
- slovakistika: 25. výročie Februára a slovenská jazykoveda 65–68; správa o VIII. letnom seminári slovenského jazyka a kultúry – *Studia Academica Slovaca* 116–118
- slovenčina: z histórie slovensko-maďarských jazykových vzťahov 172–190; J. Bartoš – J. Gagnaire, *Grammaire de la langue slovaque*, recenzia 311–314
- Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV: desať rokov prešovskej pobočky, správa 57–59; správa o výročnom zhromaždení 110–114
- Slovenské národné povstanie**, pravopis a štylistická platnosť skrátenej podoby *povstanie/Povstanie* 297–301
- sloveso, slovesá: typu *drotárčiť* 10; typu *hodináriť* u A. Bernoláka 162–171; konfrontačný výskum sémantiky slovenských a českých slovík polohy 270–278, 327–335
- slovník, p. lexikológia a lexikografia
- Solncev V. M., *Jazyk kak sistemno-strukturnoje obrazovanie*, komentovanie knihy 199–209
- spisovná slovenčina: Viktorinova gramatika a jeho názory na spisovný jazyk 69–76; výsledky formovania spisovnej slovenčiny vo Viktorinovej gramatike 278–284
- Srňacie**, skloňovanie 253–254
- Studia Academica Slovaca*, správa o VIII. letnom seminári slovenského jazyka a kultúry 116–118
- Symoni-Sulowska J., *Zróznicowanie słowotwórcze i leksykalne nazw z zakresu transportu i komunikacji w gwarach polskich*, recenzia 249–251
- syntax: syntaktické vzťahy členov v tesných spojeniach zhodných substantív 83–92; konvencia vetných členov v sú-

- vislom texte 93–96; triedenie vedľajších viet 103–109; J. Bauer – M. Grepl, *Skladba spisovné češtiny*, recenzia 121–123; dynamickosť syntaktického systému jazyka 133–137; daktoré konektory v hovorových textoch 154–162; K. Hausenblas, *Výstavba jazykových projevů a styl*, recenzia 244–248; J. Mláček, *Zo syntaxe frazeologických jednotiek*, recenzia 309–310; spájateľnosť substantív *favorit* a *ašpirant* 335–340; V. S. Jurčenko, *Prostoje predloženie v sovremennom ruskom jazyke*, recenzia 376–380
- špán, pôvod a história slova 349–356
- štylistika: Medzinárodná konferencia o štylistike a poetike vo Varšave, správa 114–115; K. Hausenblas, *Výstavba jazykových projevů a styl*, recenzia 244–248
- šuíkanie, výslovnosť 381–382
- šuítiak, význam, tvorenie a štylistické hodnotenie 255–256
- terminológia: F. Buffa, *Vznik a vývin slovenskej botanickej nomenklatúry*, recenzia 118–121
- text: rytmické tendencie textu 12–22, výstavba textu 154–162 toponymia, p. onomastika
- tvorenie slov: produktivita niektorých slovotvorných prípon 3–11; J. Furdík, *Zo slovotvorného vývoja slovenčiny*, recenzia 50–52; slová typu *nehodovosť* 61–62; slovenské ekvivalenty českých deverbatív na *-ná (-ená, -ěná)* 143–150; slovesá typu *hodináriť* u A. Bernoláka 162–171; deriváty typu *Cyperčan* v spisovnej slovenčine 219–228; deriváty zemepisného názvu *Zair* 254–255; *šuítiak* 255–256; sústava deverbatívnych substantív v spisovnej slovenčine 264–269; adj. od miest. mena *Vichy* 319–320
- uchádzač*, význam a spájateľnosť 337
- Univerzita Komenského v Bratislave
- 1966/1967 – 1967/1968. Bibliografia 1966–1967, správa 55–56
- väzba slovíes *ašpirovať, kandidovať* a *favorizovať* 337
- veta: triedenie vedľajších viet 103–109
- vetné členy, p. syntax
- Vichy*, adj. *vichyjský, vichistický* 319–320
- Viktorin J. K., jeho gramatika a názory na spisovný jazyk 69–76; výsledky formovania spisovnej slovenčiny v jeho gramatike 278–284
- vlastné meno, vlastné mená, p. onomastika
- všeobecná jazykoveda: seminár o marxistickej jazykovede, správa 371–374; marxistická teória jazykového znaku 199–209
- výslovnosť: zemepisného názvu *Zair* 254–255; tvarov *prosieb, kresieb* 367–370; slov *cuikanie, šuíkanie* 381–382
- výstavba jazykového prejavu: doktoré konektory v hovorových textoch 154–162; K. Hausenblas, *Výstavba jazykových projevů a styl*, recenzia 244–248
- Zair* (nie „Zaire“), pravopis, výslovnosť a deriváty 254–255
- zámeno, zámená: ukazovacie zámená vo funkcii konektorov 158–160; vývin významov zámen *aký, ktorý* v slovenčine 194–198; klasifikácia a systematický opis zámen v slovenčine 209–219
- Závada pod Čiernym vrchom*, pravopis názvov tohto typu 125–127
- zbývať*, význam a používanie slova v predpisovnom období slovenčiny 289–291
- zdrobneniny na *-ček* 3–7
- zemepisné názvy: skloňovanie názvov *Medvedzie* a *Srňacie* 253–254; *Zair*, pravopis, výslovnosť a deriváty 254–255; *Vichy* a jeho deriváty 319–320
- znakovosť jazyka 199–209

M. Považaj

OBSAH

ŠTÚDIE

Bajzíkova, E.: O daktoých konektoroch v hovorových textoch	154
Buffa, F.: Formy plurálu typu <i>húsenice/húsata</i> v slovenčine	151
Buzássyová, K.: Príspevok ku konfrontačnému výskumu sémantiky slovenských a českých slovies polohy I	270
Buzássyová, K.: Príspevok ku konfrontačnému výskumu sémantiky slovenských a českých slovies polohy II	327
Doruľa, J.: Z histórie slovensko-maďarských jazykových vzťahov	172
Doruľa, J.: Z histórie slov <i>špán</i> – <i>kňahňa</i> (<i>kňahyňa</i>) – <i>kňaz</i>	349
Dvonč, L.: O produktivite niektorých slovtvorných prípon	3
Gregor, V.: O slovách súvisiacich s robotnou formou feudálnej renty	285
Habovštiak, A.: Názvy kukučky v slovanských jazykoch	190
Habovštiaková, K.: O vývine významov zámen <i>akýj</i> , <i>ktorýj</i> v slovenčine	194
Horecký, J.: Sústava deverbatívnych substantív v spisovnej slovenčine	264
Ivanová-Šalingová, M.: Jeden typ lexikálnych rozdielov v slovenčine a češtine	143
Jóna, E.: Viktorinova gramatika a jeho názory na spisovný jazyk	69
Jóna, E.: Výsledky formovania spisovnej slovenčiny vo Viktorinovej gramatike	278
Kačala, J.: Spájateľnosť substantív <i>favorit</i> a <i>aspirant</i>	335
Kuchar, R.: Slová <i>dľh</i> , <i>dľžník</i> vo vývine slovenčiny	357
Majtánová, M.: Slovo <i>kázeň</i> v slovnej zásobe staršej slovenčiny	28
Marsinová, M.: Slovesá typu <i>hodináriť</i> u A. Bernoláka	162
Mlacek, J.: O frekvencii vetných členov v súvislom texte	93
Močáryová, M.: Lexikálne varianty frazeologických jednotiek	22
Ondruš, Š.: Je slovo <i>doska</i> grécko-latinského pôvodu?	76
Ondruš, Š.: Je sloveso <i>kukať</i> nemeckého pôvodu? Genetický vzťah medzi slovesami <i>kukať</i> a <i>čakať</i>	321
Oravec, J.: Syntaktické vzťahy členov v tesných spojeniach zhodných substantív	83
Peciar, Š.: O jazykových kontaktoch	257
Peciar, Š.: Pripomíname si výročie Víťazného februára	65
Ripka, I.: Ludovít V. Rízner a jeho bošácky nárečový slovník	340
Ružička, J.: Charakteristické črty synchronného stavu jazyka	129
Sabol, J.: O frekvencii morféme v slovenčine	138
Sabol, J.: Skúmanie a interpretácia rytmických tendencií textu	12

DISKUSIE

Dvonč, L.: Deriváty typu <i>Cyperčan</i> v spisovnej slovenčine	219
Horák, G.: O triedení vedľajších viet	103
Horák, G.: Výslovnosť tvarov <i>prosieb</i> , <i>kresieb</i>	367
Kopina, J.: Frekvencia variantov <i>Povstanie/povstanie</i> a ich štylistická platnosť v spisovnej slovenčine	297
Kráľ, A.: Marxistická teória jazykového znaku	199
Ondrus, P.: Klasifikácia a systematický opis zámen v slovenčine	209
Ondrus, P.: Súčasný stav slovenskej dialektológie	364
Ondruš, Š.: Je slovo <i>chotár</i> maďarského pôvodu?	32
Ripka, I.: O problematike nárečových slovníkov	97
Uhlár, V.: Ako prepisovať priezvisko <i>Mednyánszky</i>	292

SPRÁVY A POSUDKY

Akademik Bohuslav Havránek osemdesiatročný. Š. Peciar	229
Alberty, J. – Gindl J. – Kočišová A.: Cesty za poznaním minulosti. Výber dokumentov k výuke dejín feudalizmu na školách stredného Slovenska. I. vyd. Banská Bystrica. Stredoslovenské vydavateľstvo 1970. 372 s. J. Doruľa	52

Bartoš, J. — Gagnaire, J.: Grammaire de la langue slovaque. 1. vyd. Bratislava — Paríž, Matica slovenská — Institut d'Études slaves 1972. 268 s. F. Kočíš	311
Bauer, J. — Grepl, M.: Skladba spisovné češtiny. 1. vyd. Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1972. 337 s. J. Mláček	121
Bibliografia slovenskej jazykovedy za roky 1901—1918. L. Dvonč	316
Buffa, F.: Vznik a vývin slovenskej botanickej nomenklatúry. 1. vyd. Bratislava, Vydavateľstvo SAV 1972. 428 s. I. Ripka	118
Desať rokov prešovskej pobočky SJS pri SAV. J. Furdík	57
Golebiowska, T.: Antroponimia Orawy. 1. vyd. Kraków. Nakładem Uniwersytetu Jagiellońskiego 1971. 160 s. J. Kriššáková	251
Jurčenko, V. S.: Prostoje predloženiye v sovremennom russkom jazyke. Saratov, Privolžskoje knižnoje izdatelstvo 1972. 275 s. J. Mláček	376
K päťdesiatke Márie Ivanovej-Šalingovej. J. Findra	40
Krajčovič, R.: Náčrt dejín slovenského jazyka. 2. vyd. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1971. 196 s. R. Kuchar	56
Majtán, M.: Názvy obcí na Slovensku za ostatných dvesto rokov. 1. vyd. Bratislava, Vydavateľstvo SAV 1972. 672 s. A. Habovštiak	248
Medzinárodná konferencia o štylistike a poetike vo Varšave. J. Mistrik	114
Mláček, J.: Zo syntaxe frazeologických jednotiek. 1. vyd. Bratislava, Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1972. 84 s. J. Oravec	309
Monografické spracúvanie slovenskej antroponymie a toponymie. V. Blanár — M. Majtán	233
Nová česká práca o výstavbe jazykových prejavov. M. Ivanová-Šalingová	244
Seminár o heuristickom výskume vlastných mien. M. Majtán	375
Seminár o marxistickej jazykovede. J. Horecký	371
VII. zasadanie Medzinárodnej komisie pre výskum gramatickej stavby slovenských jazykov pri Medzinárodnom komitáte slavistov. J. Ružička	115
Slovensko-lužickosrbské paralely. J. Doruľa	314
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra SAV v r. 1972. J. Horecký	302
Správa o činnosti onomastickej komisie za roky 1967—1972. M. Majtán	241
Správa o VIII. letnom seminári slovenského jazyka a kultúry — Studia Academica Slovaca. J. Bartoš	116
Súpis prác Márie Ivanovej-Šalingovej za roky 1952—1972. L. Dvonč	41
Symoni-Sułkowska, J.: Zróźnicowanie słowotwórcze i leksykalne nazw z zakresu transportu i komunikacji w gwarach polskich. F. Buffa	249
Univerzita Komenského v Bratislave 1966/1967—1967/1968. Bibliografia 1966—1967. Vyd. Rektorát Univerzity Komenského, Bratislava 1970. 552 s. L. Dvonč	55
Výročné zhromaždenie Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV. M. Majtán	110
Zasadanie lexikologicko-lexikografickej komisie pri Medzinárodnom komitáte slavistov. Š. Peciar	231
Zasadanie slavistickej komisie v Moskve. J. Ružička	306
Zo slovotvorného vývoja slovenčiny. M. Marsinová	50

ROZLIČNOSTI

Emauzy — *Emáuz*, nie „Emauz“. (L. Dvonč) 255 — Ešte o významoch slov *paskuda*, *paskudník*, *paskudný*. (Š. Lipták) 127 — Internacionála. (Š. Peciar) 60 — *Kotol*, *kotla* — 6. p. *v kotle* (nie „v kotlí“). (Š. Peciar) 124 — O písaní názvov typu *Závada pod Čiernym vrchom*. (L. Dvonč) 125 — O skloňovaní názvov *Medvedzie* a *Srňacie*. (L. Dvonč) 253 — O slovách *dátum* a *dáta*. (L. Dvonč) 382 — O slove *šuštiak*. (S. Ondrejovič) 255 — O výslovnosti slov *cuikanie*, *šuíkanie*. (J. Sabol) 381 — Prídavné meno k názvu *Sierra Madre*. (L. Dvonč) 384 — Prí-

davné meno *otročí?* (L. Dvonč) 318 — Slová typu *nehodovost*. (L. Dvonč) 61 — *Vichy* — *vichyjský* — *vichistický*. (J. Sabol) 319 — *Zaire*, alebo *Zair?* (L. Dvonč) 254

Index k 38. ročníku Slovenskej reči. M. Považaj.

SLOVENSKÁ REČ, 38, 1973 ■ Hlavný redaktor: Štefan Peciar. Výkonný redaktor: František Kočíš. Redakčná rada: Ferdinand Buffa, Ladislav Dvonč, Ján Findra, Mária Ivanová-Šalingová, Eugen Jóna, Ján Kačala, František Kočíš, Jozef Mistrík, Jozef Mlacek, Pavel Ondrus, Štefan Peciar, Jozef Ružička ■ Redakcia: 884 16 Bratislava, Nálepková 26

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- Bertók, J.: *Porovnávací metodika vyučovania slovenského a maďarského jazyka*, recenzia 246–248
- Bulleten po frazeologii*, recenzia 55–57
- biť*, významy slovesa vo východoslov. nárečiach 58–59
- Brescia, tvorenie prídavného mena 61–63
- buclatý*, pravopis 252–253
- Cigel*, pravopis názvu a deriváty 306–308
- collie (kólia)*, pravopis a skloňovanie 127–128
- cracker (kreker)*, pravopis a skloňovanie 253–254
- cyrilika: transliterácia cyriliky 369–376
- časové podradovacie súvetie 268–278
- častica, častice: reduplikované častice a frazeológia 204–212; častica *neviem* a zložené výrazy s ňou 212–217
- čeština: časový instrumentál v slovenčine a češtine 65–75; frekvencia vetných členov v súvislom texte 141–145; slovenské ekvivalenty k českým výrazom *nemluva, němota* 168–170; V. Straková: *Substantivní derivace* (v ruštině a češtině), recenzia 185–187; B. Rulíková: *Parenteze v současné češtině*, recenzia 248–251; pomer češtiny a slovenčiny 286–290
- dejiny slovenského jazyka: slovenčina ružomberkých tlači v 90. rokoch minulého storočia 332–343
- desubstantívne podstatné mená v spisovnej slovenčine 129–136
- detská lexika v slovenských nárečiach na území USSR 27–33
- dialektológia: slová z detskej lexiky v slovenských nárečiach na území USSR 27–33; o prácach na Slovanskom jazykovom atlase 49–52; *Russkaja dialektologija*, recenzia 52–55; významy slovesa *biť* vo východoslovenských nárečiach 58–59; slovotvorné varianty v slovenských nárečiach 75–80; odraz socialistickej prítomnosti v rečových pomeroch našej dediny 193–198
- dľh*, etymológia slova 136–140
- epikurejec/epikurovec, epikurejský/epikurovský*, tvorenie, význam a používanie 189–190
- Epirus*, deriváty názvu 383–384
- esejistický štýl 321–332
- etymológia: názvu *Nitra* 92–97; slova *dľh* 136–140; prísloviek *potatmo* a *tatmo* 355–358
- fonetika, fonológia: fonologická úvaha o adverbiálnych relačných morfédoch 343–349
- frazeológia: *Bulleten po frazeologii*, recenzia 55–57; reduplikované častice a frazeológia 204–212
- frekvencia vetných členov v súvislom texte 141–145
- gála, gála*, pravopis, význam a používanie 381–382
- globálna determinácia 278–285
- grep (grapefruit)*, pravopis, výslovnosť a používanie 255–256
- Habovštiak, A.: zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 227–229; bibliografia prác za roky 1948–1973 229–239
- história slov: vývin významu sloves *nadať/nadávať* 16–25; slová *úkol, nákol, síhoť, prúd, vrbie* 85–91; prísloviek *potatmo* a *tatmo* 355–358
- Horov, P.: jazykovo-rytmické osobitosti jeho *Balady o sne* 261–267
- Hronský, J. C.: poznámky o jazyku a štýle jeho próz 198–203
- chatáril, chatovať*, tvorenie, význam a používanie 188–189
- imperatív: význam imperatívnych tvarov slovesa *ísť* 34–39
- instrumentál: časový instrumentál v slovenčine a češtine 65–75
- islandčina: o prepisovaní dvoch zvláštnych islandských písmen 46–48
- ísť*, význam imperatívnych tvarov 34–39
- Izrael*, tvorenie obyvateľského mena 316–318
- jazyk autora: Hronského próz 198–203; jazykovo-rytmické osobitosti Horovovej *Balady o sne* 261–267
- jazykoveda: hlavné črty a úlohy slovenskej jazykovedy 3–9
- Jazykovedný ústav Ludovíta Štúra SAV: správa o činnosti 175–180
- Kielce*, deriváty názvu 192
- kólia*, pravopis a skloňovanie 127–128
- konfrontačný výskum: časový instrumentál v slovenčine a češtine 65–75; slovenské ekvivalenty k českým výrazom *nemluva, němota* 168–170; J. Bertók: *Porovnávací metodika vyučovania slo-*

venského a maďarského jazyka, recenzia 246–248; pomer češtiny a slovenčiny 286–290

kosieb, výslovnosť 164–167

kreker (cracker), pravopis a skloňovanie 253–254

kresieb, výslovnosť 359–365

Krištof, Š.: zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 110–111; súpis prác za roky 1946–1973 111–114

Krškany, deriváty miestnych mien tohto typu 217–226,

Kukučín, M.: syntax jeho prvých dedinských poviedok 149–158

Laca, V., pozri Oravec, J.

lebo, vyjadrenie príčiny touto spojkou 159–163

lexikológia a lexikografia: vývin významu slovíec *nadat/nadávať* 16–25; slová z detskej lexiky v slovenských nárečiach na území USSR 27–33; významy slovesa *biť* vo východoslov. nárečiach 58–59; slovotvorné varianty v slovenských nárečiach a ich spracovanie v nárečomvom slovníku 75–80; významová stavba slov *paskuda*, *paskudník* 80–84; *chatáriť*, *chatovať*, tvorenie, význam a používanie 188–189; význam a používanie zložených výrazov s časticou *neviem* 212–217; *Slovo a slovník*, recenzia 239–244

Mazúr, S.: zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatych piatich narodenín 171–172; súpis prác za roky 1941–1973 172–175

miestne mená, pozri onomastika

morféma, morfémy: adverbialne relačné morfémy 343–349

morfológia: poznámky k vzorom *dlaň* a *kosť* 40–46; skloňovanie názvov *Tajo* a *Tejo* 63–64; časový inštrumentál v slovenčine a češtine 65–75; skloňovanie slova *kólia* 127–128; vyjadrenie príčiny spojkami *že* a *lebo* 159–163; slovnodruhovú povahu výrazov typu *až-až* 204–212; slovnodruhovú povahu slova *neviem* a zložené výrazy s ním 212–217; predpoklady systematizovania predložiek v spisovnej slovenčine 291–303; slovnodruhovú povahu výrazov *preto*, *nato*, *zato* 320; slovotvorná produktivita slovných druhov 350–354; rod niektorých miestnych mien 366–369

mumák, význam a používanie 168–170

nadat/nadávať, vývin významu slovíec 16–25

nákol, história slova 87–88

nárečie, nárečia, pozri dialektológia

nato, slovnodruhovú povahu 320

neviem, zložené výrazy s touto časticou 212–217

neviemkto, *neviemčo*, porušenie rytmického zákona v tvaroch *neviemkým* a *neviemkým* 385

Nitra, etymológia názvu 92–97

Ondruš, Š.: zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 309–310

onomastika: o názve obce *Šuľa* 25–27; pôvod názvu *Nitra* 92–97; 2. seminár o heuristickom výskume vlastných mien, správa 119; IV. slovenská onomastická konferencia, recenzia zborníka 122–126; dva typy predložkových zemeписných názvov 146–149; B. Varsík: *Zo slovenského stredoveku*, recenzia 244–246; VI. slovenská onomastická konferencia, správa 310–313

Oravec, J. – Laca, V.: *Príručka slovenského pravopisu pre školy*, recenzia 180–184

ortoepia, pozri výslovnosť

oslovenie v prvých dedinských poviedkach M. Kukučina 151

Palestína, tvorenie obyvateľského mena 316–318

paskuda, *paskudník*, významová stavba 80–84

podstatné meno, podstatné mená: poznámky k vzorom *dlaň* a *kosť* 40–46; skloňovanie názvov *Tajo* a *Tejo* 63–64; skloňovanie názvu *kólia* 127–128; sústava desubstantívnych podstatných mien v spisovnej slovenčine 129–136; rod niektorých miestnych mien 366–369

potatmo, pôvod, význam a používanie 355–358

pravopis: o prepisovaní dvoch zvláštnych islandských písmen 46–48; názvov *Rét*, *Récia*, *Rétoromán* 59–60; názvu *kólia* 127–128; J. Oravec – V. Laca: *Príručka slovenského pravopisu pre školy*, recenzia 180–184; výrazov typu *neviem-ako* 212–217; prídavného mena *buclatý* 252–253; slova *kreker (cracker)* 253–254; názvu *Turňa nad Bodvou* 254–255; slova *grep (grapefruit)* 255–256; transliterácia cyriliky 369–376; slova *gala* 381–382

predložka, predložky: predpoklady systematizovania predložiek v spisovnej slovenčine 291–303

preto, slovnodruhovú povahu 320

prídavné meno, prídavné mená: rytmický zákon v príd. menách od cudzích zemeписných názvov 101–109; adjektívne deriváty od miestnych mien zakončených na *-ec* a *-el* 304–308; *spartskú*, *spartianský*, tvorenie, význam a používanie 314–315

príslovka, príslovky: slovnodruhovú povahu výrazov *preto*, *nato*, *zato* 320; fo-

- nologická úvaha o adverbálnych re-
lačných morémach 343–349; *tatmo* a
potatmo, pôvod a význam 355–358
príslovkové určenie, pozri syntax
prosieb, výslovnosť 164–167, 359–365
prúd, história slova 90
Rakúsy, tvorenie obyvateľského mena 60
–61
Rét, Récia, Rétoromán, význam, pou-
žvanie a deriváty 59–60
Rodos, deriváty názvu 383–384
Rulíková, B.: *Parentéze v súčasnej*
češtině, recenzia 248–251
Russkaja dialektologija, recenzia 52–55
rytmický zákon: v adjektívach od ucdzích
zemepisných názvov 101–109; a vý-
nimky 190–192; porušenie v tvaroch
neviemkým, neviemčím 385
Sereď, skloňovanie 44
sémantika: sémantické príznaky desub-
stantívnych podst. mien v spisovnej
slovenčine 129–136
Sibir, skloňovanie 44
sihoť, história slova 88–89
skloňovanie, pozri morfológia
slavistika: o prácach na Slovenskom ja-
zykovom atlase 49–52; VII. medziná-
rodný zjazd slavistov vo Varšave, sprá-
va 114–118
slovakistika: SNP a vývin slovenčiny 257
–261; *Studia Academica Slovaca*, re-
cenzia zborníka 377–379
Slovenský jazykový atlas, správa o stave
prác 49–52
slovenčina: ružomerských tlačí v 90
rokoch minulého storočia 332–343
Slovenčina na rozhraní 19. a 20. storočia,
správa o zborníku 379–380
Slovenská jazykovedná spoločnosť pri
SAV: správa o valnom zhromaždení
120; správa o činnosti 121–122
sloveso, slovesá: vývin významu sloves
nadať/nadávať 16–25; význam impera-
tívnych tvarov slovesa *ísť* 34–39; vý-
znamy slovesa *bíť* vo východoslov. ná-
rečiach 58–59; tvorenie, význam a po-
užívanie slovesa *strváčiť/strváčovať*
128
Slovo a slovník, recenzia 239–244
Sparta, deriváty názvu 314–315
spojka, spojky: vyjadrenie príčiny spoj-
kami *že* a *lebo* 159–163
Stakčianska Ráztoka, nie „Stakčianska
Roztoka“, znenie názvu 318–319
Straková, V.: *Substantivní derivace*
(v ruštině a češtině). recenzia 185–187
strváčiť/strváčovať, tvorenie, význam
a používanie 128
Studia Academica Slovaca, recenzia zbor-
níka 377–379
syntax: viacnásobné príslovkové určenie
98–100; frekvencia vetných členov
v súvislom texte 141–145; syntax pr-
vých dedinských poviedok M. Kuku-
čina 149–158; B. Rulíková: *Parenté-
ze v súčasnej češtině*, recenzia 248–
251; časové podraďovacie súvetie 268–
278; globálna determinácia 278–285
IV. slovenská onomastická konferencia,
recenzia zborníka 122–126
štylistika: esejistický štýl 321–332
Šuľa, pôvod a skloňovanie názvu 25–27
Tajo a *Tejo*, skloňovanie názvov a ich
deriváty 63–64
tatmo, pôvod, význam a používanie 355–
358
transliterácia cyriliky 369–376
Turňa nad Bodvou, pravopis a skloňo-
vanie názvu 254–255
tuľmák, význam a používanie 168–170
tvorenie slov: obyvateľské meno od
miestneho mena *Rakúsy* 60–61; príd.
meno k názvu *Brescia* 61–63; deriváty
názvov *Tajo* a *Tejo* 63–64; slovtvorné
varianty v slovenských nárečiach 75–
80; sústava desubstantívnych podstat-
ných mien v spisovnej slovenčine 129–
136; V. Straková: *Substantivní de-
rivace (v ruštině a češtině)*, recenzia
185–187; *chatárit/chatovať* 188–189; *epi-
kurejec/epikurovec, epikurejský/epiku-
rovský* 189–190; *zvláštnosťka* 190–192;
deriváty názvu *Kielce* 192; deriváty
miestnych mien typu *Krškany* 217–220,
220–226; adjektívne deriváty od miest-
nych mien zakončených na *-ec* 304–306;
deriváty od miestnych mien zakonče-
ných na *-el* 306–308; deriváty od názvu
Sparta 314–315; obyvateľské mená od
názvov *Izrael* a *Palestína* 316–318; slo-
votvorná produktivita slovných druhov
350–354; deriváty názvov *Epirus* a *Ro-
dos* 383–384
úkol, história slova 85–86
Varsík, B.: *Zo slovenského stredoveku*,
recenzia 244–246
vŕbie, história slova 90
výslovnosť: zvukové hodnoty slovenčiny
a výslovnosť tvarov *prosieb*, *kresieb*
164–167; tvarov *prosieb*, *kresieb* 359–
• 365
zabehať si na mieste, význam a používa-
nie výrazu 315–316
zato, slovnodruhová povaha 320
zemepisné názvy: zdomácnené a nezdo-
mácnené cudzie zemepisné názvy 10–
16; skloňovanie názvov žen. rodu za-
končených na spoluhlásku 44–45; *Ré-
cia*, pravopis názvu 59–60; skloňovanie
názvov *Tajo* a *Tejo* 63–64; pôvod názvu
Nitra 92–97; dva typy predložkových
zemepisných názvov 146–149; pravo-

pis a skloňovanie názvu *Turňa nad Bodvou* 254–255; *Stakčinska Ráztoka*, znenie názvu 318–319; rod niektorých miestnych mien 366–369
zjazdy: VII. medzinárodný zjazd slavistov vo Varšave, správa 114–118
zložené súvetie 278–285

zvláštnôstka, tvorenie 190–192
zvukové hodnoty slovenčiny 164–167
že, vyjadrenie príčiny touto spojkou 159–163

M. Považaj

OBSAH

ŠTÚDIE

Bartoš, S.: Slovtovorná produktivita slovných druhov	350
Blanár, V.: Významová stavba slov <i>paskuda</i> , <i>paskudník</i> v slovenčine	80
Buffa, F.: Odraz socialistickej prítomnosti v rečových pomeroch našej dediny	193
Buffa, F.: O slovtovorných variantoch v slovenských nárečiach	75
Dvonč, L.: Zdomácnené a nezdomácnené cudzie miestne názvy v spisovnej slovenčine	10
Dzendzelivská, N. I.: Slová z detskej lexiky v slovenských nárečiach na území USSR	27
Gregor, V.: Z lexikálnej problematiky slovanského osídľovania	85
Horecký, J.: Sústava desubstantívnych substantív v spisovnej slovenčine	129
Ivanová-Šalingová, M.: Časový instrumentál v slovenčine a češtine	65
Javorská, E. — Sabol, J.: O niektorých jazykovo-rytmických osobitostiach Horovovej Balady o sne	261
Kočíš, F.: Globálna determinácia	278
Krasnovská, E.: Praslovanské <i>tať</i> a slovenská príslovka <i>potatmo</i>	355
Majtán, M.: Dva typy predložkových zemepisných názvov	146
Majtán, M.: O názve obce <i>Šula</i>	25
Mistrík, J.: Esejistický štýl	321
Mlacek, J.: Syntax prvých dedinských poviedok M. Kukučina	149
Ondruš, Š.: Prvotný význam a pôvod slova <i>dľh</i>	136
Peciar, Š.: Slovenské národné povstanie a vývin slovenčiny	257
Pršo, A.: Vývin významu slovíes <i>nadat/nadávat</i>	16
Ružička, J.: Časové podradovacie súvetie	268
Ružička, J.: Hlavné črty a úlohy slovenskej jazykovedy	3
Sabol, J.: Fonologická úvaha o adverbialných relačných morfémech	343
Sabolová, O.: Poznámky o jazyku a štýle Hronského próz	198
Uhlár, V.: O názve staroslávnej Nitry	92
Uhlár, V.: Slovenčina ružomerských tlačí v 90. rokoch minulého storočia	332
Uhlířová, L.: O frekvenci větných členů v souvislém textu	141

DISKUSIE

Dvonč, L.: Krškany — krškánsky, Krškánka, či krškánský, Krškanka	220
Dvonč, L.: O výslovnosti tvarov <i>prosieb</i> , <i>kresieb</i>	
Dvonč, L.: Rytmičský zákon v adjektívach od cudzích zemepisných názvov	101
Horálek, K.: Poměr češtiny a slovenštiny	286
Ivanová-Šalingová, M.: Slovenské ekvivalenty k českým výrazom <i>ne-mluva</i> , <i>němota</i>	168
Jacko, J.: Obyvateľské mená a adjektívne deriváty od niektorých miestnych mien	304
Jacko, J.: Povedomie rodu niektorých miestnych mien	366
Jacko, J.: Poznámky k vzorom <i>dľaň</i> a <i>kost</i>	40
Jacko, J.: Substantívne a adjektívne deriváty miestnych mien typu <i>Krškany</i>	217
Kaňha, J.: O prepisovaní dvoch zvláštnych islandských písmen	46
Marsinová, M.: Častica <i>neviem</i> a zložené výrazy s ňou	212
Mlacek, J.: Reduplikované častice a frazeológia	204
Návrh ČSN Transliterácia cyriliky	369
Ondrus, P.: Viacnásobné príslovkové určenie vo vete typu <i>Ostal vzađu, pri plote</i>	98
Oravec, J.: Predpoklady systemizovania predložiek v spisovnej slovenčine	291
Rybák, J.: O význame imperatívnych tvarov slovesa <i>ísť</i>	34
Rybák, J.: Vyjadrenie príčiny spojkami <i>že</i> a <i>lebo</i>	159
Uhlár, V.: Zvukové hodnoty slovenčiny a výslovnosť tvarov <i>prosieb</i> , <i>kresieb</i>	164

SPRÁVY A POSUDKY

A.. Habovštiak päťdesiatročný. F. Buffa	227
---	-----

2. seminár o heuristickom výskume vlastných mien. V. Blanár	119
Nové periodikum o frazeológii v sovietskej jazykovede. J. Mlavec	55
Onomastické štúdie o problematike osídlenia starého Slovenska. V. Uhlár	244
O prácach na Slovanskom jazykovom atlase. A. Habovštiak	49
Oravec, J. — Laca, V.: Príručka slovenského pravopisu pre školy. J. Findra	180
Porovnávací metodika vyučovania slovenského a maďarského jazyka. Š. Horváth	246
Pri päťdesiatke prof. Šimona Ondruša. Š. Peciar	309
Prof. Štefan Krištof šesťdesiatročný. M. Majtán	110
Rulíková, B.: Parenteze v súčasnej češtině. J. Nižníková	248
Russkaja dialektologija. I. Ripka	52
Samo Mazúr šesťdesiatpäťročný. J. Sabol	171
VII. medzinárodný zjazd slavistov vo Varšave. F. Kočiš	114
Slovenská jazykoveda a slovenčina na rozhraní 19. a 20. storočia. L. Dvonč	379
Slovo a slovník. J. Findra	239
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1973. J. Horecký	175
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV v období od 16. 4. 1971 — 22. 10. 1973. M. Majtán	121
Straková, V.: Substantivní derivace (v ruštině a češtině). K. Buzássyová	185
Studia Academica Slovaca. J. Kačala	377
Súpis prác Antona Habovštiaka za roky 1948—1973. L. Dvonč	299
Súpis prác prof. Š. Krištofa za roky 1946—1973. L. Dvonč	111
Súpis prác Sama Mazúra za roky 1941—1973. L. Dvonč	172
VI. slovenská onomastická konferencia. M. Majtán	310
IV. onomastická konferencia (zborník materiálov). I. Ripka	122
Valné zhromaždenie Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV. M. Majtán	120

ROZLIČNOSTI

Buclatý, či buclatý? (Š. Peciar) 252 — *Collie — collieho a kólia — kólie.* (L. Dvonč) 127 — *Cracker — kreker,* (L. Dvonč) 253 — *Dalšie významy slovesa biť.* (Š. Lipták) 56 — *Deriváty názvov Epirus a Rodos.* (L. Dvonč) 383 — *Epikurejec, epikurejský, či epikurovec, epikurovský.* (M. Semjanová) 189 — *Gála, alebo gala?* (M. Pisárčiková) 381 — *Grapefruit — grap.* (L. Dvonč) 255 — *Chata — chatárit, chatovať.* (F. Kočiš) 188 — *Kielce — kielecký.* (L. Dvonč) 192 — *Názvy obyvateľov Izraela a Palestíny.* (J. Jacko) 316 — *Neviemkto — neviemkým, neviemčo — neviemčím.* (L. Dvonč) 385 — *O prídavnom mene k názvu Brescia.* (L. Dvonč) 61 — *O skloňovaní názvov Tajo a Tejo a o ich derivátoch.* (L. Dvonč) 63 — *Rakúsy — Rakúšan?* (L. Dvonč) 60 — *Rét, Récia, Rétoromán a ich odvodeniny.* (L. Dvonč) 59 — *Sparta — spartský, nie spartanský.* (L. Dvonč) 314 — *Stakčianska Roztoka?* (J. Jacko) 318 — *Sú výrazy preto, nato, zato príslovkami príčiny?* (F. Kočiš) 320 — *Trvácný — strváčňovať/strváčniť.* (L. Dvonč) 128 — *Turna nad Bodvou, či Turňa nad Bodvou?* (J. Jacko) 254 — *Zabehať si na mieste, nie „zabehnúť si na mieste“.* (M. Marsinová) 315 — *Zvláštnosťka.* (L. Dvonč) 190.

Index k 39. ročníku SR. M. Považaj 386

Index k 40. ročníku SR

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

Achmanova, O. S.: Slovar' omonimov ruskogo jazyka, recenzia 372–374

Bangladéš, deriváty názvu 127–128

Beloded, J. K.: Jazyk i ideologičeskaja borba, recenzia 112–116

Bihar, pravopis a deriváty názvu 126–127

Blanár, V. – Jóna, E. – Ružička, J.: Dejiny spisovnej slovenčiny II, recenzia 179–184

Bogota (Bogotá), pravopis, skloňovanie a deriváty názvu 191–192

Bologna, skloňovanie a pravopis názvu 163–173

burizón (nie „burizon“), význam a pravopis slova 315–316

Bušuj, A. M., pozri Rojzenzon, L. I.

Buzássyová, K.: Sémantická štruktúra slovenských deverbatív, recenzia 184–188

byť, antepreteritálne tvary slovesa 55–57
celoštátne kolo súťaže o najlepšiu študentskú jazykovednú prácu, správa 365–366

Cepitis, L. – Katlape, N.: Teorija publičnoj reči, recenzia 119–121

Cigeľ, pravopis a deriváty názvu 106–107

comics, pozri komiks
častica, častice: častica no pri výstavbe hovorového textu 80–84

čeština: prídavné mená vyjadrujúce malú mieru v slovenčine a v češtine 137–148; správa o situácii a problémoch konfrontačného štúdia slovenčiny a češtiny 301–304; Čeština za školou, recenzia 110–112

členenie slov na slabiky v slovenčine 321–332

datív, pozri morfológia

dejiny slovenského jazyka: dvojtvary v skloňovaní maskulín v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor. 10–20; dvojtvary v skloňovaní feminín a neutier v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor. 85–91; jazyk Fábryho ovocinárskej knižky z r. 1803 91–96; starý súpis názvov rastlín z Jasova 159–162; konferencia o pôvode a najstaršom vývine slovenčiny 177–179; V. Blanár – E. Jóna – J. Ružička: Dejiny spisovnej slovenčiny II, recenzia 179–184; vymedzenie prívlastku v starších jazykovedných príručkách 204–212; Hruškov latinsko-slovenský slovník z r. 1706 219–224

dialektológia: o kartografickom spraco-

vaní slovnej zásoby slovenských nárečí 129–136; Russkaja dialektologija, recenzia 188–189; správa o seminári o výskume syntaxe slovenských nárečí 304–306; I. slovenská dialektologická konferencia, správa 306–308; I. Ripka: Dolnotrenčianske nárečia, recenzia 366–369

Dudváh, etymológia názvu 39–41, 225–229
dvojtvary: v skloňovaní maskulín v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor. 10–20; v skloňovaní feminín a neutier v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor. 85–91
etymológia: názvu Váh 27–41; názvu Dudváh 39–41, 225–229; slov sobáš a svadba 265–274; názvov Choč a Orava 342–352

fonetika a fonológia: protiklad znelosť – neznelosť v stavbe slova a tvaru 257–265

frazeológia: o niektorých slovenských a poľských frazeologických jednotkách 151–159; E. Smieškova: Malý frazeologický slovník, recenzia 250–252; L. I. Rojzenzon – A. M. Bušuj – S. I. Rojzenzon: Bibliografičeskij ukazatel literatury po voprosam frazeologii III, správa o knižke 378–379; o obmene spojenia je ako živé striebro 380–381

generálmajor, generálporučik, generálpulkovník, pravopis skratiek týchto názvov 316

genitív, pozri morfológia

Grenada, deriváty názvu 127–128

Guinea-Bissau, deriváty názvu 127–128

haagsky, pravopis adjektív tohto typu 359–361

homonymum, homonymá: O. S. Achmanova: Slovar' omonimov ruskogo jazyka, recenzia 372–374

Hradec Králové, deriváty názvu 255–256

Hronský, J. C.: kompozičná variabilitnosť dialógu v jeho próze 283–290

Hruška, S. a jeho latinsko-slovenský slovník z r. 1706 219–224

Huta/Huty, deriváty názvu 234–239

hydronymia, pozri onomastika

Choč, pôvod názvu 342–352

Janek, J., pozri Žáčko, I.

jazyk autora: neurčité zámená v Urbánovej zbierke noviel Výkriky bez ozveny 20–26; jazyk Tajovského prác 71–80; kompozičná variabilitnosť dialógu v Hronského próze 283–290; niekoľko

- odznova**, význam príslovky 229–231
- onomastika: pôvod názvu *Váh* 27–41; pôvod názvu *Dudváh* 39–41, 225–229; kompozitá typu *Kraľovianstrana*, *Sliachlanazy* a *Rybárpole* 48–55; *vlastné* mená v próze M. Ďuričkovej Majka Tárarjka 148–151; hydronymia Liptova (názvy typu *Stelničtanka*) 212–219; správa o II. českej onomastickej konferencii 309–310; pôvod názvov *Choč* a *Orava* 342–352
- Orava**, pôvod názvu 342–352
- ortuľ**, o spojení *živý ako ortuľ* 380–381
- Palková, Z.: Rytmická výstavba prozaického textu, recenzia 369–371
- Piacenza**, pravopis a skloňovanie názvov tohto typu 295–296
- Pisárčiková, M. – Michalus, Š.: Malý synonymický slovník, recenzia 121–124
- Pleven** (*Pleven*), používanie a deriváty názvu 232–233
- podstatné meno, podstatné mená, pozri morfológia
- pokryť** (*sa*), *pokrývať* (*sa*), význam a používanie slovíes 382–383
- pravopis: prepisovanie niektorých písmen z poľštiny, srbochorváčtiny, lužickej srbčiny, rumunčiny, španielčiny a albánčiny do slovenčiny 41–47; slova *komiks* (*comics*) 62–63; názvov *Cigel* a *baňa Cigel* 106–107, názvu *Bihar* 126–127; niektorých cudzích podstat. mien v spisovnej slovenčine 163–173; názvu *Bogota* (*Bogotá*) 191–192; názvov typu *Tosca*, *Piacenza*, *Sevilla* 291–297; slova *burizón* 315–316; skratiek slova *generálmajor*, *generálporučik*, *generálpulkovník* 316; slova *škartácia* (*skartácia*) a *škartovať* (*skartovať*) 317–318; zdomácnených a nezdomácnených názvov cudzích riek 353–359; adjektív typu *haagsky* 359–361; slova *komputer/komúter* 383–384
- prídavné meno, prídavné mená: významy príd. mena *koncepčný* 63–64; od niektorých cudzích zemeisných názvov 97–105; od názvu *Cigel* 106–107; od zemeisných názvov *Banqladéš*, *Grenada*, *Guinea-Bissau* 127–128; príd. mená vyjadrujúce malú mieru v slovenčine a v češtine 137–148; od názvu *Bogota* (*Bogotá*) 191–192; od substantíva *komédia* 201–204; od názvu *Pleven* (*Pleven*) 232–233; od miestnych názvov *Huta/Huty*, *Lúka/Lúky*, *Voda/Vody* 234–239; od názvov *Hradec Králové*, *Jindřichův Hradec* a *Žatec* 255–256; pravopis príd. mien typu *haagsky* 359–361
- prípustkové súvetie 125–126
- príslovka, príslovky: význam príslovky *odznovu* 229–231
- prívlastok v starších jazykovedných príručkách 204–212
- protiklad *znelosť* – *neznelosť* v stavbe slova a tvaru 257–265
- Ripka, I.: Dolnotreňčianske nárečia, recenzia 366–369
- Rojzenzon, L. I. – Bušuj, A. M. – Rojzenzon, S. I.: Bibliografickij ukazateľ literatury po voprosam frazeologii III, správa o knižke 378–379
- rozdeľovanie slov na slabiky 321–332
- rytmus: Z. Palková: Rytmická výstavba prozaického textu, recenzia 369–371
- sémantika: K. Buzássyová: Sémantická štruktúra slovenských deverbatív, recenzia 184–188
- Sevilla**, pravopis a skloňovanie názvov tohto typu 296–297
- si*, zvrtné zámeno v objektivej funkcii 193–201; voľné datívy vyjadrené zvrtným zámenom 275–283
- Simpozium po problemam karpatského jazykoznanija, recenzia zborníka 117–119
- skloňovanie, pozri morfológia
- slabika: členenie slov na slabiky v slovenčine 321–332
- Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, správa o činnosti za rok 1974 176–177
- Slovenská reč, 40 rokov existencie 3–9
- sloveso, slovesá: *zabehať si*, *zabehnúť si*, význam a používanie 319–320; niekoľko typov odvodených slovíes v diele A. Matušku 332–341; *pokryť* (*sa*), *pokrývať* (*sa*), význam a používanie 382–383
- Smiešková, E.: Malý frazeologický slovník, recenzia 250–252
- SNP – zdroj nových vzťahov českej a slovenskej kultúry, správa o sympóziu 109–110
- sobáš*, pôvod slova 265–274
- spisovný jazyk: A. Jedlička: Spisovný jazyk v súčasnej komunikaci, recenzia 312–314
- Stanislav, J.: zhodnotenie práce pri príležitosti sedemdesiatky 58–59
- Studia Academica Slovaca, správa o 10. ročníku 60–61
- Studia Academica Slovaca III, správa o zborníku 190–191
- súvetie, súvetia: prípustkové súvetie v prekladoch 125–126
- svadba*, pôvod slova 265–274
- synonymum, synonymá: M. Pisárčiková – Š. Michalus: Malý synonymický slovník, recenzia 121–124

- syntax: častica *no* pri výstavbe hovorevého textu 80–84; prípustkové súvetie 125–126; zvratné zámeno *si* v objektivej funkcii 193–201; vymedzenie prívlasktu v starších jazykovedných príručkách 204–212; správa o seminári o výskume syntaxe slovenských nárečí 304–306
- Ščerba, L. V.: Jazykovaja sistema i rečevaja dejatel'nost', správa o zborníku 374–378
- škartácia, škartovať (skartácia, skartovať), význam a pravopis 317–318
- štatistický výskum slovenčiny: využitie neurčitých zámen v Urbanovej zbierke noviel Výkriky bez ozveny 20–26
- štylistika: častica *no* pri výstavbe hovorevého textu 80–84; L. Ceplitis – N. Katlape: Teorija publičnoj reči, recenzia 119–121
- Tajovský, J. G.: reč jeho prác 71–80
- Tatabánya, skloňovanie a pravopis 163–173
- Tosca, skloňovanie a pravopis 163–173, 291–295
- tvorenie slov: kompozitá typu *Kraľovianstrana, Sliachanlasy, Rybárpole* 48–55; deriváty niektorých cudzích zemepisných názvov 97–105; deriváty názvu *Cigel* 106–107; tvorenie názvu *nohejbal* (*nohbal*) 107–108, 239–240; prid. mien vyjadrujúcich malú mieru v slovenčine a v češtine 137–148; K. Buzássyová: Sémantická štruktúra slovenských deverbatív, recenzia 184–188; deriváty názvu *Bogota* (*Bogotá*) 191–192; tvorenie adjektív k substantívu *komédia* 201–204; deriváty názvu *Plevno* (*Pleven*) 232–233; deriváty miestopisných názvov *Huta/Huty, Lúka/Lúky, Voda/Vody* 234–239; deriváty názvov *Hradec Králové, Jindřichův Hradec a Zatec* 255–256; tvorenie názvu *líptovčina* („líptáčina“) 318–319; niekoľko typov odvodených slovies v diele A. Matušku 332–341
- Tymieniecki – Timienieckého (nie „Tymienieckého“), skloňovanie poľských mien tohto typu 254
- Urban, M.: využitie neurčitých zámen v jeho zbierke noviel Výkriky bez ozveny 20–26
- Váh, etymológia názvu 27–41
- verejný jazykový prejav: L. Ceplitis – N. Katlape: Teorija publičnoj reči, recenzia 119–121
- vlastné mená: výslovnosť a skloňovanie francúzskych vlastných mien zakončených na *-s* 361–364; pozri aj onomasatika
- Voda/Vody, deriváty názvu 234–239
- výslovnosť: francúzskych vlastných mien zakončených na *-s* 361–364; slova *komputer/kompúter* 383–384
- zabehať si, zabehnúť si, význam a používanie slovies 319–320
- Zagórski – Zagórského (nie „Zagórského“), skloňovanie poľských mien tohto typu 254
- zámeno, zámená: neurčité zámená v Urbanovej zbierke noviel Výkriky bez ozveny 20–26; zvratné zámeno *si* v objektivej funkcii 193–201; voľné datívy vyjadrené zvratným zámenom *si* 275–283
- zemepisné názvy: deriváty niektorých cudzích zemepisných názvov 97–105; pravopis a deriváty názvu *Cigel* 106–107; pravopis a deriváty názvu *Bihar* 126–127; deriváty názvov *Bangladéš, Grenada, Guinea-Bissau* (127–128); skloňovanie a pravopis niektorých cudzích zemepisných názvov 163–173; pravopis, skloňovanie a deriváty názvu *Bogota* (*Bogotá*) 191–192; používanie a deriváty názvu *Plevno* (*Pleven*) 232–233; deriváty názvov *Huta/Huty, Lúka/Lúky, Voda/Vody* 234–239; deriváty názvov *Hradec Králové, Jindřichův Hradec, Zatec* 255–256; gen. sing. miestnych názvov zakončených na *-m* 256; pravopis a skloňovanie názvov typu *Piacenza a Sevilla* 291–297; gramatický rod a skloňovanie miestneho názvu *Mlynky* 297–300; zdomácnené a nezdomácnené názvy cudzích riek v spisovnej slovenčine 353–359; výslovnosť a pravopis francúzskych názvov zakončených na *-s* 361–364
- znelosť a neznelosť, tento protiklad v stavbe slova a tvaru v slovenčine 257–265
- zvratné zámeno, zvratné zámená, pozri zámeno, zámená
- Žáček, I. – Janek, J.: Slovník správných a nesprávných výrazov, recenzia 310–312
- Zatec, deriváty názvu 255–256
- živé striebro: ohmena spojenia *je ako živé striebro* 380–381

M. Považaj

OBSAH

ŠTÚDIE

Bajzíkova, E.: O častici no pri výstavbe hovoreného textu	80
Habovštiak, A.: O kartografickom spracovaní slovnej zásoby	129
Ivanová-Šalingová, M.: Prídavné mená vyjadrujúce malú mieru v slovenčine a češtine	137
Jóna, E.: Jozef Gregor-Tajovský a jeho reč	71
Kopina, J.: Využitie neurčitých zámen v Urbanovej zbierke noviel Výkriky bez ozveny	20
Majtán, M.: Ako vznikli vlastné mená v próze Majka Tárajka	148
Majtánová, M.: Starý súpis názvov rastlín z Jasova a jeho česká predloha	159
Marsinová, M.: Niekoľko typov odvodených slovies v diele A. Matušku	332
Marsinová, M.: O adjektívach k substantívu <i>komédia</i>	201
Nižníková, J.: Vymedzenie prívlastku v starších jazykovedných príručkách	204
Ondruš, Š.: O pôvode slov <i>sobáš</i> a <i>svaďba</i>	265
Oravec, J.: Voľné datívy vyjadrené zvratným zámenom <i>si</i>	275
Oravec, J.: Zvratné zámeno <i>si</i> v objektivej funkcii	193
Palkovič, K.: Hruškov latinsko-slovenský slovník	219
Palkovič, K.: Východoslovenská ovocinárska knižka	91
Patáková, M.: Kompozičná variabilnosť dialógu v Hronského próze	283
Pauliny, E.: Členenie slov na slabiky	321
Pauliny, E.: Protiklad <i>znelosť</i> – <i>neznelosť</i> v stavbe slova a tvaru v slovenčine	257
Peciar, Š.: Jubileum Slovenskej reči	3
Peciar, Š.: Tridsať rokov rozvoja slovenskej jazykovedy	65
Sabol, J.: Dvojtvary v skloňovaní maskulín v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor.	10
Sabol, J.: Dvojtvary feminín a neutier v literatúre 80. a 90. rokov 19. storočia	85
Servátka, M.: O niektorých slovenských a poľských frazeologických jednotkách z porovnávacieho hľadiska	151
Uhlár, V.: Hydronymia Liptova	212

DISKUSIE

Dvonč, L.: O derivátoch niektorých cudzích zemepisných názvov	97
Dvonč, L.: O prepisovaní niektorých cudzích písmen do slovenčiny	41
Dvonč, L.: O skloňovaní a pravopise niektorých cudzích podstatných mien v spisovnej slovenčine	163
Dvonč, L.: <i>Plevno</i> – <i>Pleven</i>	232
Dvonč, L.: Zdomácnené a nezdomácnené názvy cudzích riek v spisovnej slovenčine	353
Jacko, J.: Gramatický rod a skloňovanie miestneho názvu <i>Mlynky</i>	297
Jacko, J.: Obyvateľské mená a adjektíva k miestnym názvom <i>Huta/Huty</i> , <i>Lúka/Lúky</i> a <i>Voda/Vody</i>	234
Kočiš, F.: Nožný volejbal	239
Kočiš, F.: Poznámky k pravopisu a skloňovaniu názvov typu <i>Tosca</i> , <i>Piacenza</i> a <i>Sevilla</i> v slovenčine	291
Mikula, V.: Dve poznámky o názve <i>Cigel</i>	106
Ondrejovič, S.: Nohejbal	107
Ondruš, Š.: Ešte o mene rieky <i>Dudváh</i>	225
Ondruš, Š.: Ešte raz o pôvode pomenovania rieky <i>Váh</i>	27
Ondruš, Š.: Pôvod mena vrchu <i>Choč</i> a rieky <i>Orava</i>	342
Palkovič, K.: Pravopis adjektív typu <i>haagský</i>	359
Poznámka V. Šmilauera	40
Rybák, J.: O antepreteritálnych tvaroch slovesa <i>byť</i>	55
Rybák, J.: O význame príslovky <i>odznova</i>	229
Sekvent, K.: Výslovnosť a skloňovanie francúzskych vlastných mien zakončených na -s	361
Uhlár, V.: Kompozitá typu <i>Kraľovianstrana</i> , <i>Sliacianlazy</i> a <i>Rybárpole</i>	48

SPRÁVY A POSUDKY

Achmanova, O. S.: Slovar' omonimov russkogo jazyka. E. Kučerová	372
Beloded, I. K.: Jazyk i ideologičeskaja bor'ba. J. Doruľa	112
Buzássyová, K.: Sémantická štruktúra slovenských deverbatív. J. Bosák	184
Celoštátne kolo súťaže o najlepšiu študentskú jazykovednú prácu. M. Kožejová	365
Dejiny spisovnej slovenčiny II. Š. Peciar	179
II. česká onomastická konferencia. M. Majtán	309
Dvanásť zväzok Jazykovedných štúdií. F. Kočíš	245
Konferencia o pôvode a najstaršom vývine slovenčiny. M. Majtán	177
Lev Vladimirovič Ščerba a nový výber jeho prác. S. Ondrejovič	374
Malý frazeologický slovník. G. Horák	250
Malý synonymický slovník. G. Horák	121
Niekoľko poznámok k Slovníku nesprávnych a správnych výrazov. S. Ondrejovič	310
Nová česká monografia o rytme v próze. S. Ondrejovič	369
Nová práca o ruskej dialektológii. I. Ripka	188
O bibliografii prác L. Nováka v Nových Obzoroch. L. Dvonč	252
Pokus o teóriu verejného jazykového prejavu. S. Ondrejovič	121
I. slovenská dialektologická konferencia. I. Ripka	306
Ripka, I.: Dolnotrenčianske nárečia. F. Buffa	366
Sedemdesiatka prof. Jána Stanislava. Š. Peciar	58
Seminár o výskume syntaxe slovenských nárečí. A. Habovštiak	304
Simpozium po problémam karpatskogo jazykoznanija. Š. Ondruš	117
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1974. J. Horecký	174
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti za rok 1974. M. Majtán	176
Správa o X. ročníku Letného seminára slovenského jazyka a kultúry. J. Lauková	60
Správa o jazykovednej vedeckovýskumnej činnosti katedrií slovenského jazyka na filozofických a pedagogických fakultách na Slovensku za rok 1974. P. Ondrus, J. Furdík, R. Schnek, Š. Krištof, P. Kušník	241
Správa o situácii a problémoch konfrontačného štúdia slovenčiny a češtiny. Š. Peciar	301
Tretí výber bibliografie frazeologických prác v ZSSR. J. Mlacek	378
Vedecké sympóziu jazykovedcov a literárnych vedcov o Slovenskom národnom povstaní. Š. Peciar	109
Veľmi užitočná knižka o češtine. J. Ružička	110
Zborník Studia Academica Slovaca III. J. Lauková	190
Zo základných problémov spisovného jazyka. J. Ružička	312

ROZLIČNOSTI

<i>Bihár</i> , alebo <i>Bihar</i> ? (J. Jacko) 126 — <i>Bogotá</i> , či <i>Bogota</i> ? (L. Dvonč) 191 — <i>Burizon</i> , či <i>burizón</i> ? (L. Dvonč) 315 — <i>Comics</i> — <i>komiks</i> . (L. Dvonč) 62 — Deriváty českých miestnych názvov <i>Hradec Králové</i> , <i>Jindřichův Hradec</i> a <i>Zátec</i> . (L. Dvonč) 255 — Dva významy prídavného mena <i>koncepčný</i> . (J. Kačala) 63 — Ešte k slovesám <i>zabehat si</i> , <i>zabehnúť si</i> . (S. Ondrejovič) 320 — Genitív sg. miestnych názvov zakončených na <i>-m</i> . (J. Jacko) 256 — Komputer/kompüter (L. Dvonč) 383 — <i>Liptáčtina</i> , či <i>liptovčtina</i> ? (L. Dvonč) 318 — Obyvateľské mená a prídavné mená k názvom <i>Bangladéš</i> , <i>Grenada</i> a <i>Guinea-Bissau</i> . (J. Jacko) 217 — O nadmernom používaní slovíec <i>pokryť (sa)</i> , <i>pokrývať (sa)</i> . (V. Uhlár) 382 — O obmene spojenia <i>je ako živé striebro</i> . (M. Ivanová-Šalingová) 380 — O prípusťkovom súveťi v prekladoch. (K. Sekvent) 125 — O skratkách slov <i>generálmajor</i> , <i>generálporučík</i> a <i>generálnlukovník</i> . (L. Dvonč) 316 — <i>Skartácia</i> , či <i>škartácia</i> ? (L. Dvonč) 317 — <i>Zagórski</i> — <i>Zagórskeho</i> , nie <i>Zagórskeho</i> . (L. Dvonč) 254

Index k 40. ročníku SR. M. Považaj	385
------------------------------------	-----

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- antonymum, antonymá: vzťahy medzi synonymami a antonymami 8–10
- bandurčej*, pôvod a význam nárečového slova 72–73
- bosman*, etymológia nárečového slova 262–269
- božér*, výslovnosť a pravopis 370–372
- Brabcová, R.: Městská mluva v Brandýse nad Labem, recenzia 250–252
- Buffa, F.: zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 38–40; súpis prác za roky 1950–1975 40–51
- byť v úzkych*, význam, používanie a štylistické hodnotenie frazeologickej jednotky 317–319
- cez noc*, význam a používanie frazeologickej jednotky 254–255
- častica, častice: *fakt* a *fakticky* ako častice 126–127
- čeština: J. Chloupek: Knižka o češtině, recenzia 56–58; R. Brabcová: Městská mluva v Brandýse nad Labem, recenzia 250–252
- čiara cez rozpočet*, aktualizácia frazeologickej jednotky 60
- číslovka, číslovky: používanie zlomkových výrazov 201–212
- dejiny slovenského jazyka: J. Ružička: Rozvoj slovenčiny v socialistickom Československu, recenzia 51–53; Slovenské národné noviny a ich význam pre spisovnú slovenčinu 65–71; postavenie duálu a používanie duálových tvarov v slovenčine predpisovného obdobia 77–84
- denominatíva: predponové denominatívne slovesá v slovníku A. Matušku 137–143
- dialektológia: slovenské nárečia za socializmu 23–26; etymológia a jazykový zemepis 71–77; J. Matejčík: Lexika Novohradu (večný slovník), recenzia 115–119; o rozličnej motivovanosti nárečových odvodených slov 212–220; R. Brabcová: Městská mluva v Brandýse nad Labem, recenzia 250–252; etymológia nárečových slov *bosman* a *pošajdes* 262–269
- dokorán*, pôvod a význam 72
- dostať sa do úzkych*, význam, používanie a štylistické hodnotenie frazeologickej jednotky 317–319
- duál: postavenie duálu a používanie duálových foriem v slovenčine predpisovného obdobia 77–84
- Dvonč, L.: zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 287–289; súpis prác za roky 1948–1975 290–315
- etymológia: a jazykový zemepis 71–77; poznámky k etymológii slov *svadba*, *statok*, *stádo* a *sobáš* 110–114; nárečových slov *bosman* a *pošajdes* 262–269; slov *stoka*, *statok*, *stádo*, *svadba* a *sobáš* 349–357
- fakt*, *fakticky* ako častice 126–127
- fonetika: A. Kráľ: Model rečového mechanizmu, recenzia 247–248
- frazeológia: *ísť do Spiša*, význam používanie a štylistické hodnotenie frazeologickej jednotky 33–34, 268; aktualizácia frazeologických jednotiek *skúsiť na vlastnej koži*, *čiara cez rozpočet* 59–60; v Mináčových esejistických knihách 144–152; spojenia *cez noc*, *za noc*, *z noci na deň*, *z noci na ráno* vo frazeol. jednotkách 254–255; význam, používanie a štyl. hodnotenie frazeol. jednotiek *byť v úzkych*, *dostať sa do úzkych*, *vohnať*, *zahnať do úzkych* 317–319; syntax frazeologizmov v Jilemnického románe *Kronika* 330–339, frazeologizmus *zlom väz* a jeho varianty 384–386
- genitív: pl. substantív vzoru *dub* 153–160; pl. substantív vzoru *stroj* 357–362
- „*hallštattský*“, *halštatský*, *hallstattský*, pravopis príd. mena 62–64
- hybaj (ho)*, slovnodruhová povaha výrazu 234–239
- Chloupek, J.: Knižka o češtině, recenzia 56–58
- Chorzów*, pravopis, výslovnosť a skloňovanie 255–256
- ička*: využívanie tejto prechýľovacej prípony v spis. slovenčine 11–17
- imperatív: imperatívne tvary v matematických textoch 18–22
- ísť do Spiša*, rozbor frazeologickej jednotky 33–34, 266
- izomorfizmus v syntaxi 193–200
- Janek, J.: Opravy slohových úloh, recenzia 375–381
- jazyk autora: predponové denominatívne slovesá v slovníku A. Matušku 137–143; frazeológia v Mináčových esejistických knihách 144–152; syntax frazeologizmov v Jilemnického románe *Kronika* 330–339
- jazyková kultúra: J. Ružička: Rozvoj

- slovenčiny v socialistickej Československu, recenzia 51–53
- jazykovedné časopisy a zborníky na Slovensku, správa 240–244
- Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, správa o činnosti za rok 1975 169–177
- jazykový zemepis a etymológia 71–77
- jazykový znak: A. Kráľ: Model rečového mechanizmu, recenzia 247–248
- K o č i š, F.: Zložené súvetie v slovenčine, recenzia 248–250
- konferencie a sympóziá: vedecká konferencia o teórii spisovného jazyka, správa 177–183
- K r á ľ, A.: Model rečového mechanizmu, recenzia 247–248
- K u č e r a, M.: Slovensko po páde Veľkej Moravy, správa 122–125
- kvet* – *kvetina*, slovtvorné varianty tohto typu 340–348
- lexikálna štatistika: M. Těšitelová: Otázky lexikální statistiky, recenzia 189–190
- lexikológia, lexikografia: synonymický rad ako východisko pri štúdiu lexikálnej synonymie 3–10; využívanie prechýľovacej prípony *-ička* v spisovnej slovenčine 11–17; pomenovanie príznakov a kategórií 129–133; sémantická spájateľnosť adjektív *významný* a *vážny* 133–137; predponové denominatívne slovesá v slovníku A. Matušku 137–143; o rozličnej motivovanosti nárečových odvodených slov 212–220; tvorenie, význam a používanie slova *povínavatý* a *povínavatosť* 253–254; vzťah medzi významom a slovtvornými možnosťami motivujúcich slov 269–276; fraeol. jednotky *byť v úzkych*, *dostať sa do úzkych*, *vohnat*, *zahnať do úzkych* 317–319; význam a používanie spojení *prastarý otec*, *prastará matka*, *prastarí rodičia* 319–320; slovtvorné varianty typu *kvet* – *kvetina* 340–348; psychologický význam druhotnej sémantickej informácie výrazov pre nadmerné pitie 363–370
- M a t e j č í k, J.: Lexika Novohradu (vecný slovník), recenzia 115–119
- M a t u š k a, A.: predponové denominatívne slovesá v jeho slovníku 137–143
- miaučať*, *miaukať*, porušovanie rytmického zákona v týchto slovesách 60–62
- miestne mená, pozri zemepisné názvy
- M i n á č, V.: fraeológia v jeho esejistických knihách 144–152
- M i s t r í k, J.: Žánre vecnej literatúry, recenzia 53–56
- morfológia: neurčité zámená s morfémiami *da-*, *nie-/ne-*, *voľa-* a *-si* 26–32; postavenie duálu v slovenčine predspisovného obdobia 77–84; metodologické a teoretické východiská opisu sémantiky slovenských predložiek 85–97; k základom opisu sémantickej štruktúry slovenských predložiek 98–102; *fakt* a *fakticky* ako častice 126–127; gen. pl. substantív vzoru *dub* 153–160; používanie zlomkových výrazov 201–212; neurčité zámená s morfémiami *-si* a *nie-* 228–234; slovnodruhovú povahu výrazov *poď* (*ho*), *hybaj* (*ho*) 234–239; skloňovanie názvu *Chorzów* 255–256; gen. pl. substantív vzoru *stroj* 357–362; V. V. Vinogradov: Izbrannyje trudy. Issledovanija po ruskoj grammatike, správa 373–375; skloňovanie miestnych názvov typu (*Dolný*) *Peter* 382–384
- nárečie, nárečia, pozri dialektológia
- Neandertal*, pravopis názvu 63–64
- Nemce*, gen. miestneho názvu 359–360
- ňisko*, pôvod a význam nárečového slova 73–74
- obyvateľské meno, obyvateľské mená, pozri tvorenie slov
- odabsolútniť/odabsolútnovať*, slovesá tohto typu 138–141
- oklabok/-ek*, pôvod a význam nárečového slova 74
- onomastika: správa o činnosti Slovenskej onomastickej komisie za roky 1973–1975 187–189; hranice štandardizácie v toponymii 221–227; názvy typu *Ostré/Ostrô* a štandardizácia slovenských geografických názvov 277–283; 283–285
- Pensylvánia*, pravopis názvu 191–192
- Peter*, skloňovanie miestnych názvov typu (*Dolný*) *Peter* 382–384
- poď* (*ho*), slovnodruhovú povahu výrazu 234–239
- podstatné meno, podstatné mená, pozri morfológia
- pošajdes*, etymológia nárečového slova 262–269
- povínavatý*, *povínavatosť*, tvorenie, význam a používanie 253–254
- prastarý otec*, *prastará matka*, *prastarí rodičia*, význam a používanie 319–320
- pravopis: frazeologickej jednotky *ist do Spiša* 33–34; prid. mien *halštatský* (*hallstattský*) a názvu *Neandertal* 62–64; názvov *silván* („*sylván*“), *Transylvánia*, *Pensylvánia* 191–192; niektorých zlomkových výrazov 201–212; slov *stopér* a *boxér* 370–372
- predložka, predložky: metodologické a teoretické východiská opisu sémantiky slovenských predložiek 85–97; k základom opisu sémantickej štruktúry slovenských predložiek 98–102

preestetizovať, predmetové slovesá tohto typu 141

preklad: porušovanie logických súvislostí v prekladoch 160–168

prídavné meno, prídavné mená: od zeme-pisných názvov *Hallstatt*, *La Tène* a *Neandertal* 62–64; od deminutívnych názvov typu *Kremnička* a *Divinka* 102–109; sémantická spájanosť adjektív *významný* a *vážny* 133–137

psycholingvistika: psychologický význam druhotnej sémantickej informácie výrazov pre nadmerné pitie 363–370

Recueil linguistique de Bratislava 4, recenzia 315–316

rečový mechanizmus: Á: Kráľ: Model rečového mechanizmu, recenzia 247–248

Ružička, J.: zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 35–37; Rozvoj slovenčiny v socialistickej Československu, recenzia 51–53

rytmický zákon: jeho porušovanie v slovesách *miaučať* a *miaukať* 60–62

sémantika: metodologické a teoretické východiská opisu sémantiky slovenských predložiek 85–97; k základom opisu sémantickej štruktúry slovenských predložiek 98–102; sémantická spájanosť adjektív *významný* a *vážny* 133–137; vzťah medzi významom a slovotvornými možnosťami motivujúcich slov 269–276; psychologický význam druhotnej sémantickej informácie výrazov pre nadmerné pitie 363–370

silván „*silván*“, pravopis týchto pomenovaní 191–192

skúsiť niečo na vlastnej koži, aktualizácia frazeologickej jednotky 59

sloh: J. Janek: Opravy slohových úloh, recenzia 375–381

slovakistika: v Rumunsku 245–246; podnety XV. zjazdu pre slovenskú jazykovědu 257–262

Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, správa o valnom zhromaždení 183–184; správa o činnosti za roky 1973–1976 185–187

Slovenská onomastická komisia, správa o činnosti tejto komisie za roky 1973–1975 187–189

Slovenské národné noviny a ich význam pre spis. slovenčinu 65–71

sloveso, slovesá: predponové denomina-tívne slovesá v slovníku A. Matušku 137–143

sobáš, poznámky k etymológii slova 113–114, 349–357

spisovný jazyk: konferencia o teórii spis. jazyka 177–183

stádo, *statok*, *stoka*, poznámky k ety-mológii slov 111–113, 349–357

stopér, výslovnosť a pravopis 370–372

Studia Academica Slovaca IV, správa o zborníku 120–122

súvetie, súvetia, pozri syntax

svadba, poznámky k etymológii slova 110–111, 349–357,

synonymum, synonymá: synonymický rad ako východisko pri štúdiu lexikálnej synonymie 3–10

syntax: matematických textov 18–22; sé-mantická spájanosť adjektív *význam-ný* a *vážny* 133–137; izomorfizmus v syn-taxi 193–200; F. Kočíš: Zložený sú-vetie v slovenčine, recenzia 248–250; vylučovacie súvetie 321–330; syntax frazeologizmov v Jilemnického románe *Kronika* 330–339; V. V. Vinogradov: Izbrannye trudy. Issledovaniya po russkoj grammatike, správa 373–375

Škultéžka, ženské priezviská tohto typu 13–17

štandardizácia geografických názvov typu *Ostré/Ostrô* 221–227; 277–283; 283–285

štatistika: M. Těšitelová: Otázky lexikálnej statistiky, recenzia 189–190

štylistika: J. Mistrík: Žánre vecnej literatúry, recenzia 53–56

Těšitelová, M.: Otázky lexikálnej sta-tistiky, recenzia 189–190

Tlmače, gen. miestneho názvu 357–362

toponymia, pozri onomastika

Transylvánia, pravopis názvu 191–192

tvorenie slov: využívanie prechýľovacej prípony *-ička* v spis. slovenčine 11–17; obyvateľské mená a príd. mená od deminutívnych názvov typu *Kremnička* a *Divinka* 102–109; *záškoláctvo* 127–128; pomenovanie príznakov a kategórií 129–133; rozličná motivovanosť nárečových odvodených slov 212–220; vzťah medzi významom a slovotvornými možnosťami motivujúcich slov 269–276; slovotvorné varianty typu *kvet* – *kve-tina* 340–348; deriváty miestnych názvov typu (*Dolný*) *Peter* 382–384

ufilozofovať sa, *ulyrizovať sa*, slovesá tohto typu 141–142

ucholák, pôvod a varianty slova 75–76

vážny, sémantická spájanosť adjektíva 133–137

Vinogradov, V. V.: Izbrannye trudy. Issledovaniya po russkoj grammatike, správa 373–375

vohnať do úzkych, význam, používanie a štylistické hodnotenie frazeologickej jednotky 317–319

Vráble, gen. miestneho názvu 357–362

vylučovacie súvetie 321–330

výslovnosť: názvov *Chorzów* a *Zielona*

Góra 255–256; slov stopér a boxér 370–372
významný, sémantická spájateľnosť adjektíva 133–137
za noc, z noci na ráno, z noci na deň ako frazeologické jednotky 254–255
zahnať do úzkych, význam, používanie a štýl. hodnotenie frazeologickej jednotky 317–319
zámeno, zámená: o faktickej a formálnej neurčitosti zámen 26–32; neurčité zámená s morfémmami -si a nie- 228–234
záškolák, záškoláctvo, tvorenie, význam a používanie 127–128
zemepisné názvy: pravopis názvov Hallstatt, La Tène a Neandertal 62–64;

obyv. a príd. mená od deminutívnych názvov typu Kremnička a Divinka 102–109; gen. miestnych názvov vzoru dub 153–160; pravopis, výslovnosť, skloňovanie a deriváty názvov Chorzów a Zielona Góra 255–256; štandardizácia geografických názvov 221–227; 277–283; 283–285; gen. pomnožných miestnych názvov 357–362; skloňovanie miestnych mien typu (Dolný) Peter 382–384
Zielona Góra, výslovnosť a deriváty 256
zlom väz, frazeologizmus a jeho varianty 384–386
zlomok, zlomky: používanie zlomkových výrazov 201–212

M. Považaj

OBSAH

ŠTÚDIE

Buffa, F.: O rozličnej motivovanosti nárečových odvodených slov	212
Buffa, F.: O slovotvorných variantoch typu <i>kvet</i> — <i>kvetina</i> v slovenčine	340
Dvonč, L.: Využívanie prechýlovacej prípony <i>-ička</i> v spisovnej slovenčine	11
Habovštiak, A.: Jazykový zemepis a etymológia	71
Horecký, J.: Pomenovanie príznakov a kategórií	129
Jakabčínová, T.: O vzťahu medzi významom a slovotvornými možnosťami motivujúcich slov	269
Kačala, J.: Sémantická spájatelnosť adjektív <i>významný</i> a <i>vážny</i>	133
Kočiš, F.: Izomorfizmus v syntaxi	193
Kopina, J.: Syntax frazeologizmov v Jilemnického románe <i>Kronika</i>	330
Majtánová, M.: Postavenie duálu a používanie duálových tvarov v slovenčine predpisovného obdobia	77
Marsinová, M.: Predponové denominatívne slovesá v slovníku A. Matušku	137
Mlacek, J.: Frazeológia v Mináčových esejistických knihách	144
Ondruš, Š.: Slovenské nárečové slová <i>bosman</i> , <i>pošajdes</i> a staroslovienske <i>posagz</i>	262
Oravec, J.: Vylučovacie súvetie	321
Peciar, Š.: O používaní zlomkových výrazov	201
Peciar, Š.: Rozpracúvame podnety XV. zjazdu KSČ	257
Pisárčiková, M.: Synonymický rad ako východisko pri štúdiu lexikálnej synonymie	3
Ružička, J.: Zo syntaxe matematických textov	18
Šteliar, F.: Slovenskje národňje novini a ich význam pre spisovnú slovenčinu	65

DISKUSIE

Dvonč, L.: Gen. pl. substantív vzoru <i>dub</i> v spisovnej slovenčine	153
Dvonč, L.: Gen. pl. substantív vzoru <i>stroj</i> v spisovnej slovenčine	357
Dvonč, L.: Na margo Uhlárovho príspevku <i>Hranice štandardizácie v toponymii</i>	283
Haring, V.: Psychologický význam druhotnej sémantickej informácie výrazov pre nadmerné pitie	363
Horák, E.: Metodologické a teoretické východiská opisu sémantiky slovenských predložiek	85
Jacko, J.: Ako vyslovovať a písať slová <i>stopér</i> a <i>boxér</i>	370
Jacko, J.: Obyvateľské mená a prídavné mená od deminutívnych názvov typu <i>Kremnička</i> a <i>Divinka</i>	102
Kopečný, F.: Poznámky k etymológiám Š. Ondruše	110
Majtán, M.: Názvy typu <i>Ostré/Ostrô</i> a štandardizovanie slovenských geografických názvov	277
Mikluš, M.: Ešte raz o slovnodruhovej povahe výrazov <i>poď</i> (<i>ho</i>) a <i>hybaj</i> (<i>ho</i>)	234
Mlacek, J.: <i>Íst do spiša</i> , či <i>íst do Spiša</i>	33
Ondruš, Š.: Etymologické poznámky F. Kopečného, jazykové fakty a jazykovedná teória	349
Oravec, J.: K základom opisu sémantickej štruktúry slovenských predložiek	98
Paulíny, E.: Slovenské nárečia za socializmu	23
Rybák, J.: O neurčitých zámenách	228
Sabol, F.: O faktickej a formálnej neurčitosti zámen	26
Sabol, F.: Ešte o spojení <i>íst do Spiša</i>	286
Sekvent, K.: Porušovanie logických súvislostí v prekladoch	160
Uhlár, V.: Hranice štandardizácie v toponymii	221

SPRÁVY A POSUDKY

Brabcová, R.: Městská mluva v Brandýse nad Labem. A. Habovštiak	250
Dr. Ladislav Dvonč päťdesiatročný. F. Kočiš	287

Knižka o jazykových chybách v slohových prácach žiakov. F. Kočíš	375
Kráľ, Á.: Model rečového mechanizmu. M. Ivanová-Šalingová	247
Matejčík, J.: Lexika Novohradu. I. Ripka	115
Mistriek, J.: Žánre vecnej literatúry. J. Findra	53
Na šesťdesiatku Jozefa Ružičku. Š. Peciar	35
Nová vydarená knižka o češtine. S. Ondrejovič	56
O slovakistike v Rumunskej socialistickej republike. J. Muránsky	245
Recueil linguistique de Bratislava 4. J. Mistrík	
Slovenská monografia o zloženom súvetí. G. Horák	248
Slovenské jazykovedné časopisy a zborníky. L. Dvonč	240
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV v roku 1975. J. Horecký	169
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV za funkčné ob- dobie 23. 10. 1973 – 21. 1. 1976. M. Majtán	185
Správa o činnosti Slovenskej onomastickej komisie za roky 1973–1975. M. Maj- tán	187
Súčasná spisovná slovenčina. G. Horák	51
Súpis prác L. Dvonča za rok 1948–1975. L. Dvonč	290
Súpis prác Ferdinanda Buffu za roky 1950–1975. L. Dvonč	40
Těšitelová, M.: Otázky lexikální statistiky. J. Mistrík	180
Valné zhromaždenie Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV. M. Maj- tán	183
Vedecká konferencia o teórii spisovného jazyka. K. Buzássyová – M. Pisárčiková	177
Vinogradovove vybrané práce z ruskej gramatiky. S. Ondrejovič	373
Významné dielo zo slovenských dejín. V. Uhlár	122
Zborník SAS IV s akcentom na konfrontačný výskum slovenčiny. L. Dvonč	120
Životné jubileum Ferdinanda Buffu. I. Ripka	38

ROZLIČNOSTI

Frazeologické jednotky <i>byť v úzkych, dostať sa do úzkych, vohnať, zahnať do úzkych</i> . E. Smiešková	317
Hallštattský, halštatský alebo hallstattský? L. Dvonč	62
Chorzów – (z) Chorzova. J. Jacko	255
O frazeologizme <i>Zlom väz!</i> a jeho variantoch. E. Smiešková	384
O dvoch aktualizáciách frazeologizmov. J. Mlacek	59
O slove <i>záškoláctvo</i> . M. Ivanová-Šalingová	127
Povinovatý, povinovatosť. J. Horecký	253
Prastarý otec, prastará matka, prastarí rodičia. M. Pisárčiková	319
Skloňovanie a deriváty miestnych názvov typu (<i>Dolný</i>) Peter. J. Jacko	382
Slovesá <i>miaučať, miaukať</i> a rytmický zákon. L. Dvonč	60
Spojenie <i>cez noc, za noc, z noci na ráno, z noci na deň</i> vo frazeologických jed- notkách. E. Smiešková	254
Sylván – silván, Transylvánia, Pensylvánia. L. Dvonč	191
Výrazy <i>fakt</i> a <i>fakticky</i> ako častice. F. Kočíš	126
Index k 41. ročníku Slovenskej reči. M. Považaj	387

SLOVENSKÁ REČ, 41, 1976 ■ Hlavný redaktor: Štefan Peciar. Výkonný redaktor: František Kočíš. Redakčná rada: Ferdinand Buffa, Ladislav Dvonč, Ján Findra, Mária Ivanová-Šalingová, Eugen Jóna, František Kočíš, Ján Kačala, Jozef Mistrík, Jozef Mlacek, Pavel Ondrus, Štefan Peciar, Jozef Ružička ■ Redakcia: 884 16 Bratislava, Nálepkova 26.

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska.

- aktualizačné zložky výpovede, správa o sympóziu na uvedenú tému 240–242
 alternácia *h/ž* v spisovnej slovenčine 28–35
Antiochia, deriváty názvu 63–64
autokros, pravopis, význam a používanie 61
biť, väzba slovíes s týmto významom v slovenčine a češtine 3–14
 Buffa, F.: Šarišské nárečia, recenzia 54–57
cyklokros, pravopis, význam a používanie 61
 čeština: väzba slovíes s významom *biť* v češtine a slovenčine 3–14; príbuzenských názvy v češtine a slovenčine 356–365
 číslovka, číslovky: *obitri*, *obitraja*, tvorenie, význam a používanie 255–256
dať súhlas, synonymické vzťahy pri ustálených spojeniach tohto typu 144–153
Dechtáre, výslovnosť názvu 365–374
 dejiny slovenského jazyka: N. A. Kondrašov: Vznik a začiatky spisovnej slovenčiny, recenzia 50–54; slovenská botanická terminológia v tzv. gerner-skom receptári 208–213; rukopis „banickej knižky“ zo 17. stor. 274–280; D. Lehotská–J. Orlovský: Najstaršia jelšavská mestská kniha, recenzia 317–319
 dialektológia: F. Buffa: Šarišské nárečia, recenzia 54–57; sémantický aspekt pri lexikálnom výskume nárečí 86–93; J. V. Zakraevská: Narýsy z dialektneho slovtvoru v areálnom aspekti, recenzia 249–252
 Dvončová, J. – Nádvořníková, V.: Fonetika a metodika nápravy chybnej výslovnosti, recenzia 58
 etymológia: pôvod samohlásky *e* v slove *kečka* 94–101; poznámky k etymológii slov *svät*, *stádo*, *sobáš* 176–182
Eugen, pôvod a rozšírenie mena 337–343
 fonetika, fonológia: alternácia *h/ž* v spisovnej slovenčine 28–35; J. Dvončová – V. Nádvořníková: Fonetika a metodika nápravy chybnej výslovnosti, recenzia 58; dištingtívne vlastnosti konsonantických foném v spis. slovenčine 65–79; veľárne [ŋ] v slovenčine 169–171; otázky slovenskej ortografie 214–219; fonémy *i* a *j* v slovenčine 351–356
 frazeológia: z teórie a praxe frazeologických slovníkov 36–41; frazeológia v Rysulovej knihe *Čaro porekadiel* 260–266
 Gašinec, E. a kol.: Slovenský jazyk, recenzia metodickéj príručky 244–249
Haniska, výslovnosť 365–374
i ako fonéma v slovenčine 351–356
j ako fonéma v slovenčine 351–356
 jazyk autora: frazeológia v Rysulovej knihe *Čaro porekadiel* 260–266; jazyk V. Šikulu v románe *Majstri* 327–336
Jasenie, skloňovanie miestnych názvov tohto typu 234–237
 Jazykovedný ústav Ludovíta Štúra SAV, správa o činnosti v roku 1976 184–188
Jericho, tvorenie príd. mena od tohto názvu 126–127
jersey, pravopis 253–255
Jules Barbey, skloňovanie 191
kazeta, gen. pl. pri subst. tohto typu 302–308
kečka, pôvod samohlásky *e* v tomto slove 94–101
 Kondrašov, N. A.: Vznik a začiatky spisovnej slovenčiny, recenzia 50–54
 konfrontačné odporovacie súvetia 153–162
 konfrontačný výskum: väzby slovíes s významom *biť* v slovenčine a češtine 3–14; príbuzenské názvy v slovenčine a češtine 356–365
 Kosovskij, B. J.: Všeobecná jazykoveda. Chrestomatia, správa o publikácii 188–190
kôň, skloňovanie 267–273
lakomý, význam tohto adjektíva 23–27
 Lapteva, O. A.: Russkij razgovornyj sintaksis, recenzia 123–124
 Lehotská, D. – Orlovský, J.: Najstaršia jelšavská mestská kniha, recenzia 317–319
 lexikológia, lexikografia: väzba slovíes s významom *biť* v slovenčine a češtine 3–14, význam adjektív *skúpy* a *lakomý* 23–27; z teórie a praxe frazeologických slovníkov 36–41; význam a používanie slov *reďkev*, *reďkovka*, *reďkvička* 59–60; význam a použitie slov *motokros*, *cyklokros*, *autokros* 60–61; význam a používanie slov *pelotón*, *pelotón* 61–62; deriváty názvu *Antiochia* 63–64; zasadnutie Medzinárodnej lexikologicko-lexikografickej komisie, správa 119–120; slovtvorné varianty pri názvoch mužských osôb 136–144; synonymické vzťahy pri ustálených

- spojeniach typu *dať súhlas* 144–153; slovná zásoba slovenských terénnych názvov 162–168; názvy typu *podbijaná* v spis. slovenčine 171–176; názvy hnutí a postojov podľa vlastných mien 204–208; J. Mistrik: Retrográdný slovník slovenčiny, recenzia 242–244; tvorenie, význam a používanie číslovky *obitri*, *obitraja* 255–256; Slovar slovenskega knjižnega jezika, recenzia 314–317; význam a používanie názvu *softbal* 383; význam a používanie názvu *western/vestern* 384–385
- Liška, J., zhodnotenie práce pri príležitosti šesťdesiatky 183–184
- logopédia: logopedické zborníky, správa o nich 121–123
- Mistrik, J.: Retrográdný slovník slovenčiny, recenzia 242–244; Kapitoly zo štylistiky, recenzia 377–379
- morfológia: neurčitost zámen 42–44; skloňovanie názvu *Toruň* 62; skloňovanie talianskych osobných mien zakončených na *-e* 101–106; skloňovanie osobného mena *Takeshi So* 128; tvary trpného prídavia v spis. slovenčine 129–136; skloňovanie osobného mena *Jules Barbey* 191; frekvencia deklinačných typov neutier v spis. slovenčine 193–203; skloňovanie slova *pán* a *pani* 226–229; skloňovanie slovu typu *sestercius*, *tribus*, *polis* 230–233; skloňovanie miestnych názvov typu *Jasenie* 234–237; skloňovanie slova *reďkev* 253–254; skloňovanie slova *kôň* 267–273; invariantný význam slovenskej predložky *o* 281–294; gen. pl. pri subst. typu *kazeta* 302–308; zástupné zámenné výrazy 343–345
- motokros*, pravopis, význam a používanie 60–61
- nárečia, nárečia, pozri dialektológia
- o*, invariantný význam tejto predložky v slovenčine 281–294
- obitri*, *obitraja*, tvorenie, význam a používanie 255–256
- obyvateľské mená: od zemepisného názvu *Antiochia* 63–64; tvorenie a používanie názvov *Panamčan* a *Panamec* 125–126
- odporovacie súvetie, odporovacie súvetia: základné odporovacie súvetia 79–85; konfrontačné odporovacie súvetia 153–162
- onomastika: správa o VII. slovenskej onomastickej konferencii 117–119; slovná zásoba slovenských terénnych názvov 162–168; pôvod a výklad osobného mena *Eugen Paulíny* 337–343 seminár o heuristickom výskume vlastných mien, správa 376
- ortoepia: o prízvukovaní jednoslabičných predložiek 14–22; slovenská ortoepická kodifikácia 214–219; spisovná výslovnosť niektorých zdvojených spoluhlások 219–226; zdvojené spoluhlásky v slovenčine 294–301; výslovnosť tvarov typu prosieb 308–312; metodologické otázky ortoepickej kodifikácie 346–350; výslovnosť slabík *ti*, *de*, *te*, *ni* v miestnych názvoch typu *Tibava*, *Teriakovce*, *Dechtáre*, *Haniska* 365–374
- osobné meno, osobné mená: skloňovanie talianskych osobných mien na *-e* 101–106; skloňovanie osobného mena *Takeshi So* 128; skloňovanie osobného mena *Jules Barbey* 191; pôvod a výklad osobného mena *Eugen Paulíny* 337–343
- pán*, *pani*, skloňovanie 226–229
- Panamčan*, *Panamec*, tvorenie a používanie 125–126
- Paulíny*, pôvod a výklad mena 337–343
- Paulíny, E.*, zhodnotenie práce pri príležitosti 65. narodenín 375–376
- Peciar, Š.*, zhodnotenie práce pri príležitosti 65. narodenín 313–314
- pelotón*, *peletón*, význam a používanie 61–62
- podbijaná*, názvy tohto typu v spis. slovenčine 171–176
- podstatné meno, podstatné mená: skloňovanie názvu *Toruň* 62; skloňovanie talianskych osobných mien zakončených na *-e* 101–106; skloňovanie osobného mena *Takeshi So* 128; slovotvorné varianty pri názvoch mužských osôb 136–144; skloňovanie osobného mena *Jules Barbey* 191; frekvencia deklinačných typov neutier v spis. slovenčine 193–203; názvy hnutí a postojov podľa vlastných mien 204–208; skloňovanie slova *pán* a *pani* 226–229; skloňovanie slovu typu *sestercius*, *tribus*, *polis* 229–233; skloňovanie miestnych názvov typu *Jasenie* 234–237; skloňovanie slova *reďkev* 253–254; skloňovanie slova *kôň* 267–273; gen. pl. pri subst. typu *kazeta* 302–308
- polis*, skloňovanie názvu 232–233
- polovetné konštrukcie, ich klasifikácia 107–116
- pravopis: slovo *motokros*, *cyklokros*, *autokros* 60–61; slova *jersey* 253–255; názvu *western/vestern* 384–385
- predložka, predložky: prízvukovanie jednoslabičných predložiek 14–22; invariantný význam slovenskej predložky *o* 281–294
- preklad: štylistika odborného prekladu 321–326
- príbuzenské názvy v slovenčine a češtine 356–365
- prídavné meno, prídavné mená: význam

- adjektív *skúpy a lakomý* 23–27; od názvu *Antiochia* 63–64; od názvu *Jericho* 126–127; od zemepisného názvu *Srí Lanka* 191–192; od podstatného mena *profesia* 320; živočíšne príd. meno od názvu *žirafa* 383–384
- prizvuk: prizvukovanie jednoslabičných predložiek 14–22
- profesia* – *profesiový, profesijný*, tvorenie, význam a používanie 320
- prošba* – *prosieb*, výslovnosť tvarov tohto typu 308–312
- redkev*, význam a používanie 59–60; skloňovanie 253–254;
- redkovka, redkvička*, význam a používanie 59–60
- retrográdný slovník: J. Mistrík: Retrográdný slovník slovenčiny, recenzia 242–244
- sémantika: sémantický aspekt pri lexikálnom výskume nárečí 86–93
- sestercius*, skloňovanie 230–231
- skloňovanie, pozri morfológia
- skúpy*, význam tohto adjektíva 23–27
- Slovar slovenskega knjižnega jezika, recenzia 314–317
- sloveso, slovesá: väzba slovíes s významom *biť* v slovenčine a češtine 3–14
- slovinčina: Slovar slovenskega knjižnega jezika, recenzia 314–317
- sobáš*, poznámky k etymológii slova 180–182
- softbal*, význam a používanie 383
- Srí Lanka*, tvorenie adj. od tohto názvu 191–192
- stádo*, poznámky k etymológii slova 178–180
- Studia Academica Slovaca, správa o seminári 48–50
- súvetie, súvetia, pozri syntax
- svät*, poznámky k etymológii slova 177–178
- synonymum, synonymá: synonymické vzťahy pri ustálených spojeniach typu *dať súhlas* 144–153
- syntax: väzba slovíes s významom *biť* v slovenčine a češtine 3–14; zasadnutie Medzinárodnej komisie pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov, správa 46–48; základné odporovacie súvetia 79–85; klasifikácia polovetných konštrukcií 107–116; O. A. Lapteva: Russkij razgovornyj sintaksis, recenzia 123–124; konfrontačné odporovacie súvetia 153–162; správa o sympóziu o aktualizovaných zložkách výpovede 240–242
- Šteller-Šteliar, F., zhodnotenie práce pri príležitosti osemdesiatky 238–240
- štylistika: odborného prekladu 321–326;
- J. Mistrík: Kapitoly zo štylistiky, recenzia 377–379
- Takeshi So*, skloňovanie tohto osobného mena 128
- terénne názvy, pozri onomastika
- Teriakovce*, výslovnosť 365–374
- terminológia: správa o zasadnutí Medzinárodnej komisie pre jazykovednú terminológiu 45–46; slovenská botanická terminológia v tzv. gemerskom receptári 208–213
- Tibava*, výslovnosť 365–374
- Toruň*, skloňovanie 62
- tribus*, skloňovanie 231–232
- trpné prídastie: jeho tvary v spis. slovenčine 129–136
- tvorenie slov: deriváty od názvu *Antiochia* 63–64; *Panamčan* a *Panamec* 125–126; príd. meno od názvu *Jericho* 126–127; slovotvorné varianty pri názvoch mužských osôb 136–144; názvy typu *podbíjaná* v spis. slovenčine 171–176; príd. meno od názvu *Srí Lanka* 191–192; názvy hnutí a postojov podľa vlastných mien 204–208; príd. meno od slova *profesia* 320; živočíšne príd. meno od názvu *žirafa* 383–384
- ustálené spojenie, ustálené spojenia: synonymické vzťahy pri ustálených spojeniach typu *dať súhlas* 144–153
- vestern/western*, význam, používanie a pravopis 384–385
- vlastné meno, vlastné mená: spoločenské fungovanie vlastných mien, správa o konferencii 117–119; pozri aj onomastika
- všeobecná jazykoveda: B. J. Kosovskij: Všeobecná jazykoveda. Chrestomatia, správa o publikácii 188–190
- výslovnosť, pozri ortoepia
- zámeno, zámená: neurčitost zámen 42–44; zástupné zámenné výrazy 343–345
- Zakrevs'ka, J. V.: Narysy z dialektneho slovotvoru v areaľnomu aspekti, recenzia 249–252
- Zborník Filozofickej fakulty UK. Philologica XXIII–XXIV, recenzia 379–382
- zdvojené spoluhlásky: výslovnosť niektorých zdvojených spoluhlások 219–226; zdvojené spoluhlásky v slovenčine 294–301
- zemepisné názvy: skloňovanie názvu *Toruň* 62; deriváty od názvu *Antiochia* 63–64; príd. meno od názvu *Jericho* 126–127; príd. meno od názvu *Srí Lanka* 191–192; skloňovanie názvov typu *Jasenie* 234–237
- žirafa* – *žirafi, žirafia, žirafie*, tvorenie a používanie 383–384

M. Považaj

OBSAH

Blanár, V.: Osobné meno <i>Eugen Pauliny</i>	337
Buffa, F.: Slovtovorné varianty pri názvoch mužských osôb	136
Dvonč, L.: Lok. sg. o <i>koňovi, na koni</i>	267
Dvonč, L.: Tvary trpného príchastia v spisovnej slovenčine	129
Habovštiak, A.: Sémantický aspekt pri lexikálnom výskume nárečí	86
Horák, G.: Reč o reči v diele Vincenta Šikulu <i>Majstri</i>	327
Ivanová-Šalingová, M.: Väzba sloviess s významom „biť“ v slovenčine a češtine	3
Majtán, M.: Slovná zásoba slovenských terénnych názvov	162
Majtánová, M.: Slovenská botanická terminológia v tzv. Gemerskom receptári	208
Marsinová, M.: Názvy hnutí a postojov podľa vlastných mien	204
Mlacek, J.: Rysuľovo <i>Čaro porekadíel</i> a frazeológia	260
Mlacek, J.: O štylistike odborného prekladu	321
Ondrejovič, S.: O prízvukovaní jednoslabičných predložiek v slovenčine	14
Oravec, J.: Základné odporovacie súvetia	79
Oravec, J.: Konfrontačné odporovacie súvetie	153
Palkovič, K.: Rukopis „banickej knižky“ zo 17.–18. stor.	274
Pauliny, E.: Dištinktívne vlastnosti konsonantických foném v spisovnej slovenčine	65
Peciar, Š.: Na 60. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie	257
Pisárčiková, M.: Synonymické vzťahy pri ustálených spojeniach typu <i>dat súhlas</i>	144
Rybák, J.: Zástupné zámenné výrazy	343
Sabol, J.: Frekvencia deklináčnych typov neutier v spisovnej slovenčine	193
Uhlár, V.: O významoch adjektív <i>skúpy</i> a <i>lakomý</i>	23

DISKUSIE

Dvonč, L.: Alternácia <i>h/ž</i> v spisovnej slovenčine	28
Dvonč, L.: Zo skloňovania talianskych osobných mien zakončených na <i>-e</i>	101
Dvonč, L.: Zo skloňovania slov <i>pán</i> a <i>pani</i>	226
Horák, E.: Invariantný význam slovenskej predložky <i>o</i>	281
Horák, G.: Znova o výslovnosti tvarov typu <i>prosieb</i>	308
Horecký, J.: K metodologickým otázkam ortoepickej kodifikácie	346
Ivanová-Šalingová, M.: O príbuzenských názvoch v slovenčine a češtine	356
Jacko, J.: Skloňovanie miestnych názvov typu <i>Jasenie</i>	234
Jacko, J.: Výslovnosť slabík <i>tí, di, ne, ni</i> v miestnych názvoch typu <i>Tibava, Teriakovce, Dechtáre, Haniska</i>	365
Kjvulieva-Mišajkova, V.: Z teórie a praxe frazeologických slovníkov	36
Kopečný, F.: Odpoveď profesorovi Ondrušovi	176
Marsinová, M.: Gen. pl. pri feminínach typu <i>kazeta</i> – <i>kaziel</i>	302
Masár, I.: Názvy typu <i>podbíjaná</i> v spisovnej slovenčine	171
Moško, G.: Klasifikácia polovetných konštrukcií	107
Ondruš, Š.: Akého pôvodu je samohláska <i>e</i> v slove <i>kečka</i> ?	93
Palkovič, K.: Skloňovanie slov typu <i>sestercius, tribus</i> a <i>polis</i>	230
Pauliny, E.: Velárne η v slovenčine	169
Pauliny, E.: Otázky slovenskej ortoepie	214
Pauliny, E.: Zdvojené spoluhlásky v spisovnej slovenčine	294
Pauliny, E.: Fonémy <i>/i/</i> a <i>/j/</i> v slovenčine	351
Sabol, F.: Ešte raz o neurčitosti zámen	42
Uhlár, V.: O spisovnej výslovnosti niektorých zdvojených spoluhlások	219

SPRÁVY A POSUDKY

Dr. Ferdinand Šteller-Šteliar osemdesiatročný. J. Sabol	238
Dr. S. Peciar šesťdesiatpäťročný. F. Kočiš	313
Dva zväzky Slovníka slovinského spisovného jazyka. M. Ivanová-Šalin- gová	314
Fonetika a náprava chybnnej výslovnosti. S. Ondrejovič	58
Kondrašov, N. A.: Vznik a začiatky spisovnej slovenčiny. E. Jóna	50
Lapteva, O. A.: Russkij razgovornyj sintaksis. A. Appelová	123
Logopedické zborníky. S. Ondrejovič	121
Mistrík, J.: Retrográdny slovník slovenčiny. J. Bosák	242
Mistrík, J.: Kapitoly zo štylistiky. J. Mlacek	377
Nová nárečová monografia. I. Ripka	54
O najstaršej jelšavskej mestskej knihe. R. Kuchar	317
Otáznik nad pomocou. M. Knap	244
Pracovné zasadanie Medzinárodnej lexikologicko-lexikografickej komisie. Š. Peciar	119
Prof. Eugen Pauliny šesťdesiatpäťročný. J. Mistrík	375
Seminár o heuristickom výskume vlastných mien. M. Majtán	376
Spoločenské fungovanie vlastných mien. M. Majtán	117
Správa o pracovnom zasadaní Medzinárodnej komisie pre výskum gramatickej stavby slovanských jazykov. J. Oravec	46
Správa o XII. letnom seminári SAS. K. Habovštiaková	48
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV v r. 1976. J. Ho- recký	184
Sympóziu o aktualizačných zložkách výpovede. F. Kočiš	240
Texty k všeobecnojazykovednému štúdiu. S. Ondrejovič	188
Zakrevs'ka, J. V.: Narysy z dialektneho slovtvoru v areaľnomu aspekti. F. Buffa	249
Zasadanie Medzinárodnej komisie pre jazykovednú terminológiu v Göteborgu. J. Horecký	45
Zborník Filozofickej fakulty UK Pihologica XXIII—XXIV. F. Kočiš	379
Životné jubileum Jozefa Lišku. Š. Peciar	183

ROZLIČNOSTI

Ako píšeme a vyslovujeme slovo <i>jersey</i> ? E. Smiešková	254
Dat. a lok. substantíva <i>reďkev</i> . L. Dvonč	253
Deriváty od názvu <i>Antiochia</i> . L. Dvonč	63
Jericho — <i>jerichovský</i> , či <i>jerišský</i> ? L. Dvonč	126
Jula <i>Barbeyho</i> alebo Jula <i>Barbeya</i> ? M. Figmíková — K. Sekvent	191
Motokros, autokros, cyklokros. M. Považaj	60
O derivátoch <i>Panamčan</i> a <i>Panamec</i> . L. Dvonč	125
O slovách <i>reďkev</i> , <i>reďkovka</i> a <i>reďkvička</i> . L. Dvonč	59
<i>Pelotón</i> , <i>peletón</i> a gen. sg. <i>Toruňa</i> , <i>Torune</i> . J. Jacko	61
Profesia — <i>profesijný/profesijový</i> . O. Sabolová	320
Slová <i>obitri</i> , <i>obitraja</i> . K. Palkovič	254
Softbal. S. Ondrejovič	383
Srí Lanka — <i>srlanský</i> . J. Jacko	191
Takeshi (Takeši) So — (od) Takeshiho (Takešiho) Soa. J. Jacko	128
Žirafa — <i>žirafi</i> , <i>žirafia</i> , <i>žirafie</i> . J. Sabol	383
Western — <i>vestern</i> . L. Dvonč	384
Index k 42. ročníku Slovenskej reči. M. Považaj	387

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska.

- autorská reč v poviedke P. Jilemnického
 Návrat 23–30
babku sa musí ľubiť, vznik a význam tejto expresívnej väzby 172–177
Bahamy, gen. pl. názov tohto typu 190–192
 Baláž, P. – Darovec, M. – Trebatická, H.: Slovak for Slavists, recenzia 374–377
 Bělič, J., nekrológ 253–254
 Benčík, M., východoslovenské (spíšské) prvky v jeho latinskom texte 274–276
bicyklista, význam a používanie 383–384
 Buffa, F., p. Stano, M.
byť naplno (plne) vyťažený, vznik, význam a štylistické hodnotenie spojenia 314–316
Cabaj-Capor, skloňovanie zloženého názvu 189–190
cyklista, význam a používanie 383–384
 České nářeční texty, recenzia 56–58
 Damborský, J., ako lexikograf 151–155
 Darovec, M., p. Baláž, P.
 dejiny slovenského jazyka: Palkovičov slovníček z r. 1800 81–87; R. Krajičovič: Svedectvo dejín o slovenčine, recenzia 185–188; P. Doležal a jeho gramatika 257–266; východoslovenské (spíšské) prvky v latinskom texte M. Benčíka 274–276
 dialektológia: České nářeční texty, recenzia 56–58; varianty spojky a častice *iba* v slov. nářečiach 276–280; P. Ondrus: Sociálne nářečia na Slovensku. I. Argot slovenských detí, recenzia 310–311
 Doležal, P., a jeho gramatika 257–266
dvojina, význam a používanie 363–366
 etymológia názvu *Zemlín* 266–274
 fonetika, fonológia: vzťah fonetiky, fonológie a ortoepie 3–13, 88–93; neutralizácia /v-f/ a hláska [y] 31–33; diskusia o ortoepii 156–160; vnútorná väzba slabíky a jej hranice v slovenčine 193–209; typy slabík v slovenčine 368–372; fonetika v učebnici Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ, recenzia 368–372
 frazeológia: v diele K. Jarunkovej Jediná 216–224; syntaktický frazeologizmus *jedna noha sem (tu), druhá (noha) tam* a *chlap sem, chlap tam* 255–256; J. Mlavec: Slovenská frazeológia, recenzia 307–310; význam a používanie frazeologizmu *byť naplno (plne) vyťažený* 314–316
 Frunze, deriváty názvu 385–386
 heuristický výskum vlastných mien, správa o seminári 367
 homonymia: funkčné možnosti polysémie a homonymie 129–139
chlap sem, chlap tam, syntaktické frazeologizmy tohto typu 255–256
iba, varianty tejto spojky a častice v slovenských nářečiach 276–280
 Jacko, J., zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 111–112
 jazyk autora: autorská reč a reč postáv v Jilemnického poviedke Návrat 23–30; jazykovo-štylistické stvárnenie pastierskeho archetypu v poviedke Horali od M. Figuli 146–151; frazeológia v diele K. Jarunkovej Jediná 216–224
 jazyková kultúra: jazyková stránka knihy O. R. Halagu Košice–Balt 117–122; správa o činnosti pracovnej skupiny JÚLŠ SAV na posúdenie starších kodifikačných poučiek 295–305
 Jazykovaja norma i statistika, recenzia 117–122
 jazykoveda: správa o sympóziu o marxistickej jazykovede 51–56; 30. výročie Víťazného februára a slovenská jazykoveda 65–71; Slovenská akadémia vied a slovenská jazykoveda 321–326
 jazykovedná terminológia: Slovník slovenské lingvistické terminologie, recenzia 372–375
 Jazykový ústav Ludovíta Štúra SAV, správa o činnosti za rok 1977 182–185
jednina, význam a používanie 363–366
kalíš, významy slovesa a jeho odvodenín 77–81
 Kapitoly o slovenčine, recenzia 114–117
 Kočíš, F., zhodnotenie práce pri príležitosti päťdesiatky 234–235; súpis nrác za roky 1959–1977 235–244
Kolumbus, skloňovanie osob. mena 63–64
 konferencia o slangu, správa 112–114
 Krajičovič, R.: Svedectvo dejín o slovenčine, recenzia 185–188
kravatník, tvorenie a význam 318–319
 Kraus, J.: Úvod do stylistiky pro in-formační pracovníky, recenzia 381–382
 lexikológia, lexikografia: M. Stano–F. Buffa: Poľsko-slovenský a slovensko-poľský slovník, recenzia 58–61;

- slovtovorná variantnosť pri názvoch vlastnosti 72–76; významy slovesa *kaľiť* a jeho odvodenín 77–81; Palkovičov slovníček z r. 1800 81–87; príd. mená s časťou *-denný* a *-dňový* 127–128, 178–181; J. Damborský ako lexikograf 151–155; slovtovorná variantnosť a synonymia 160–166; deriváty od názvov obcí vo Vlastivednom slovníku obcí na Slovensku I 302–307; Sovremennaja russkaja leksikografija, recenzia 311–313; vznik, význam a štylistické hodnotenie spojenia *byť naplno (plne) vyťažený* 314–316; *peľmeň*, význam a používanie 316–317; *topánkovník*, *kravatník*, tvorenie a význam 317–319; význam a použitie slov *perník* – *perníkár* a *medovník* – *medovníkár* 358–362; význam a používanie slov *cyklista* a *bicyklista* 383–384; deriváty názvov *Frunze* a *Zabrze* 385–386
- Ľudí sa zabíja*, vznik a význam expresívnej väzby 172–177
- marxistická jazykoveda, správa o sym-póziu 51–56
- medovník*, *medovníkár*, pôvod, význam a používanie 358–362
- Medzinárodná komisia pre slovanské spisovné jazyky, správa o VII. zasadnutí 250–253
- Meridián*, pravopis a používanie 319
- miestne mená, p. onomastika
- Ml a c e k, J.: Slovenská frazeológia, recenzia 307–310
- morfológia: slovnodruhová povaha výrazov *vyše* a *níže* 34–37; vokalizácia predložky *od* pred subst. *deň* a predložky *pred* pred subst. *dvere* 62–63; *Kolumbus* skloňovanie osob. mena 63–64; skloňovanie niektorých cudzích podst. mien 102–108; skloňovanie zloženého názvu *Cabaj-Čapor* 189–190; gen. pl. cudzích pomnožných zemepisných názvov typu *Bahamy* 190–192; nom. pl. vzoru *hrdina* 227–233; zmena gramatických kategórií pri prevzatých slovách 281–286; skloňovanie slovu typu *numerále* 320
- nárečia, nárečia, p. dialektológia
- níže*, slovnodruhová povaha výrazu 34–37
- Novák, L., zhodnotenie práce pri príležitosti sedemdesiatky 292–295
- numerále*, skloňovanie slovu tohto typu 320
- obsah a forma v syntaxi 352–358
- obyvateľské mená, p. tvorenie slova
- od*, *odo*, vokalizácia predložky pred subst. *deň* 62–63
- Ondrus, P.: Sociálne nárečia na Slovensku. I. Argot slovenských detí, recenzia 310–311
- onomastika: toponymá *Železnô*, *Ostrô*, *Pustô* 166–168, 169–172; pôvod názvu *Zemplín* 266–274; správa o 5. seminári o heuristickom výskume vlastných mien 367
- ortopeia: vzťah fonetiky, fonológie a ortopeie 3–13, 88–93; výslovnosť spoluhlásky *v* 31–33; diskusia o ortopeii 156–160; fonetika a ortopeia v učebnici Slovenský jazyk pre 2. ročník ZŠ 368–372
- Ostrô*, toponymá tohto typu 166–168, 169–172
- Palkovič, J., jeho slovníček z r. 1800 81–87
- pätdenný*, *pätdňový*, príd. mená tohto typu 178–181
- peľmeň*, význam, pravopis a používanie 316–317
- perník*, *perníkár*, pôvod, význam a používanie 358–362
- podmetová polovetná konštrukcia 93–102
- podstatné meno, podstatné mená: skloňovanie osobného mena *Kolumbus* 63–64; skloňovanie niektorých cudzích podstatných mien 102–108; gen. pl. pomnožných zemepisných názvov typu *Bahamy* 190–192; nom. pl. vzoru *hrdina* 227–233; zmena gramatických kategórií pri prevzatých slovách 287–291; skloňovanie slovu typu *numerále* 320
- polovetná konštrukcia, p. syntax
- polysémia: funkčné možnosti polysémie 129–139
- pozornosť*, slovesá v spojeniach s týmto substantívom 139–146
- pravopis: konštrukcií typu *vyše hodinový* 36–37; pravopisná stránka vlastných mien 37–46; pravopis niektorých cudzích podstat. mien 102–108; pravopis názvu *Meridián* 319
- predložka, predložky: vokalizácia predložky *od* pred subst. *deň* a predložky *pred* pred subst. *dvere* 62–63
- priama reč: jej atypické funkcie a podoby v umeleckej próze
- prídavné meno, prídavné mená: s časťou *-denný* a *-dňový* 127–128, 178–181; sémantická diferenciacia prídavných mien typu *pätdenný* a *pätdňový* 178–181; *týždenný* a *týždňový* 287–291; príd. mená zo zemepisných názvov vo Vlastivednom slovníku obcí na Slovensku I 302–307
- reč postáv: v Jilemnického poviedke *Návrat* 23–30
- rytmický zákon: jeho porušovanie pri miestnych názvoch typu *Včelince* 125–127
- sémantika: sémantický prvok v syntagme 14–22; sémantická diferenciacia príd.

- mien typu *pätdenný* a *pätdňový* 178–181; sémantická diferenciacia príd. mien *týždenný* a *týždňový* 287–291
- sibirske piróžky*, význam a používanie 316–317
- skloňovanie, p. morfológia
- slabika: vnútorná väzba slabiky a jej hranice v slovenčine 193–209; typy slabík v slovenčine 326–351
- slang: správa o konferencii o slangu 112–114
- Slovenská akadémia vied a rozvoj slovenskej jazykovedy 321–326
- Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV, správa o valnom zhromaždení 244–245; správa o činnosti za roky 1976–1977 245–250
- sloveso, slovesá: slovesá v spojeniach so subst. *pozornosť* 139–146; synonymia slovíes v uvádzacích vetách 210–216
- Slovník slovenské lingvistické terminologie I, recenzia 372–375
- Sovremennaja russkaja leksikografija, recenzia zborníka 311–313
- sta kde mu meškať*, konštrukcie tohto typu 224–226
- Stanislav, J., nekrológ 47–50; Slovenské Grammatik, recenzia 375–378
- Stano, M. – Buffa, F.: Poľsko-slovenský a slovensko-poľský slovník, recenzia 58–61
- sympóziu o marxistickej jazykovede, správa 51–56
- synonymia: a slovtovorná variantnosť 160–166; synonymia slovíes v uvádzacích vetách 210–216
- synonymum, synonymá, p. lexikológia, lexikografija
- syntax: syntaktický a sémantický prvok v syntagme 14–22; podmetová polo- vetná konštrukcia 93–102; slovesá v spojeniach so substantívom *pozornosť* 139–146; expresívne väzby *ľuďi sa zabíja* a *babku sa musí ľubiť* 172–177; konštrukcie typu *sta kde mu meš- kat* 224–226; atypické funkcie a podoby priamej reči v umeleckej próze 352–358; obsah a forma v syntaxi 352–358
- štylistika: funkčné možnosti polysémie a homonymie 129–139; jazykovo-štylistické stvárnenie pastierskeho arche- typu v poviedke Horali od M. Figuli 146–151; J. Kraus: Úvod do štylistiky pro informační pracovníky, re- cenzia 381–382
- topánkovník*, tvorenie, význam a použí- vanie 317–319
- Třebatická, H., p. Baláž, P.
- tvorenie slov: slovtovorná variantnosť pri názvoch vlastnosti 72–76; prídavné mená s časťou *-denný* a *-dňový* 127–128; slovtovorná variantnosť a synony- mia 160–166; prídavné mená typu *pä- denný* a *pätdňový* 178–181; deriváty od názvov obcí vo Vlastivednom slovníku obcí na Slovensku I 302–307; deriváty názvov *Frunze* a *Zabrze* 385–383
- týždenný* a *týždňový*, sémantická dife- renciacia týchto príd. mien 287–291
- vlastné meno, vlastné mená: pravopisná a lexikálna stránka vlastných mien 37–46; správa o 5. seminári o heuristic- kom výskume vlastných mien 367
- výslovnosť, p. ortoepia
- vyše*, slovnodruhová povaha výrazu 34–37
- Zabrze*, deriváty názvu 385–386
- zemepisné názvy: toponymá typu *Že- leznô*, *Ostrô*, *Pustô* 166–168, 169–172; skloňovanie názvu *Cabaj-Čapor* 189–190; gen. pl. cudzích pomnožných ze- mepisných názvov typu *Bahamy* 190–192; pôvod názvu *Zemplin* 266–274; názvy obcí a ich deriváty vo Vlastive- dom slovníku obcí na Slovensku I 302–307; deriváty názvov *Frunze* a *Zabrze* 385–386
- Zemplin*, pôvod názvu 266–274
- Železnô*, toponymá tohto typu 166–168, 169–172

M. Považaj

ŠTÚDIE

Bá lent, B., Východoslovenské (spišské) prvky v latinskom texte M. Benčíka ml.	274
Buffa, F., Slovtovorná variantnosť pri názvoch vlastnosti	72
Findra, J., O funkčných možnostiach polysémie a homonymie	129
Habovštiak, A., Varianty spojky a častice <i>iba</i> v slovenských nárečiach	276
Hayeková, M., Ján Damborský ako lexikograf	153
Jóna, E., Pavel Doležal a jeho gramatika	257
Kačala, J., Slovesá v spojeniach so substantívom <i>pozornosť</i>	141
Kočiš, F., Syntaktický a sémantický prvok v syntaxi	14
Kráľ, A., Kategórie jednotlivého a všeobecného a vzťah fonetiky, fonológie a ortoepie	3
Marsinová, M., Kalit ¹ (vodu) a kalit ² (ocel)	97
Mlacek, J., Frazeológia v diele K. Jarunkovej <i>Jediná</i>	216
Palkovič, K., Konštrukcia typu <i>sta kde mu meškať</i>	244
Patáková, M., Atypické funkcie a podoby priamej reči v umeleckej próze	342
Pauliny, E., Vnútorná väzba slabiky a jej hranice v slovenčine	193
Pauliny, E., Typy slabík v slovenčine	326
Peciar, Š., VÍfazy február a slovenská jazykoveda	65
Pisárčiková, M., Synonymia slovíe v uvádzacích vetách	210
Ružička, J., Význam slovenskej akadémie vied pre rozvoj slovenskej jazykovedy	321
Sabolová, O., Autorská reč a reč postáv v Jilemnického poviedke <i>Návrat</i>	23
Sabolová, O., Jazykovo-štylistické stvárnenie pastierskeho archetypu v krátkej próze M. Figuli	148
Tvrdoň, E., Prvý Palkovičov slovníček z r. 1800	81
Uhlár, V., Zemno — Zemnen — Zemplín	266

DISKUSIE

Dvonč, L., Ešte o skloňovaní a pravopise niektorých cudzích podstatných mien	102
Dvonč, L., Nom. pl. substantív vzoru <i>hrdina</i>	227
Gašinec, E., Otáznik nad posudkom	108
Horák, G., Pozoruhodná aktualizovaná väzba	174
Kačala, J., Obsah a forma v syntaxi	352
Kočiš, F., Sémantická diferenciacia prídavných mien typu <i>pät denný</i> a <i>pät-dňový</i>	179
Kočiš, F., Sémantická diferenciacia prídavných mien <i>týždenný</i> a <i>týždňový</i>	287
Kopina, J., Pravopisná a lexikálna stránka vlastných mien	87
Kráľ, A., Kategórie jednotlivého a všeobecného a vzťah fonetiky, fonológie a ortoepie	88
Michalidesová, A., O slovtovornej variantnosti a synonymite	162
Moško, G., Podmetová polovetná konštrukcia	93
Palkovič, K., Zmena gramatických kategórií pri prevzatých slovách	281
Pauliny, E., Neutralizácia (<i>v - f</i>) a hláska <i>su</i>	31
Pauliny, E., Pokračujeme v diskusií o ortoepii	158
Peciar, Š., Na záver diskusie o podobe tonovým typu <i>Ostrô</i>	170
Sabol, F., O potrebe slov <i>jednina</i> a <i>dvojina</i>	363
Sabol, F., O slovnodruhovej povahe výrazov <i>vyše</i> a <i>níže</i>	34
Stano, P., Perník — medovník, perníkár — medovníkár	358
Uhlár, V., O podobách slovenských toponým <i>Železnô, Ostrô, Pustô</i>	168

SPRÁVY A POSUDKY

Baláz, P. – Darovec, M. – Trebatická, H.: Slovak for Slavists. M. Votruba	378
České nářeční texty. I. Ripka	56
Dr. Jozef Jacko päťdesiatročný. P. Kušník	111
Fonetika a ortoepia v učebnici Slovenský jazyk pre druhý ročník ZŠ. Á. Kráľ	368
Jazyková norma i statistika. A. Appelová	122
Jazyková stránka diela O. R. Halagu Košice – Balt. V. Uhlár	117
Kapitoly o slovenčine. J. Bosák	114
Konferencia o slangu. A. Habovštiak	112
Krajčovič, R.: Svedectvo dejín o slovenčine. K. Habovštiaková	186
Mlacek, J.: Slovenská frazeológia. J. Kopina	307
Na päťdesiatku Františka Kočiša. J. Ružička	234
Na sedemdesiatku prof. L. Nováka. E. Paulíny	292
Názvy obcí a ich deriváty vo Vlastivednom slovníku obcí na Slovensku. L. Dvonč	302
Niekoľko poznámok k Poľsko-slovenskému a slovensko-poľskému slovníku M. Stana a F. Buffu. W. A. Zamlewski	58
Odišiel nestor slovenskej jazykovedy. Š. Peciar	47
Ondrus, P.: Sociálne nárečia na Slovensku. J. Skácel	310
5. seminár o heuristickom výskume vlastných mien. M. Majtán	367
VII. zasadanie Medzinárodnej komisie pre slovanské spisovné jazyky. J. Bosák	250
Slovenská gramatika po nemecky. F. Chorvát	375
Slovník slovanské lingvistické terminologie I. I. Masár	372
Sovremennaja russkaja leksikografija. E. Petrufová	311
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1977. J. Horecký	183
Správa o činnosti SJS pri SAV za funkčné obdobie od 22. 1. 1976 – 23. 1. 1978. Š. Peciar – Š. Lipták	245
Správa o valnom zhromaždení SJS pri SAV. Š. Lipták	244
Súpis prác Františka Kočiša za roky 1959–1977. L. Dvonč	235
Symposium o marxistickej jazykovede. K. Buzássyová	51
Stylistická príručka pre informačných pracovníkov. S. Ondrejovič	381
Za profesorom Jaromírom Béličom. Š. Peciar	253
Záverečná správa o činnosti pracovnej skupiny Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV na posúdenie starších kodifikačných poučiek. J. Kačala	295

ROZLIČNOSTI

Cabaj-Čapor – v Cabaji-Čapore. J. Jacko	189
Gen. pl. cudzích pomnožných zemepisných názvov. L. Dvonč	190
Homonymia pri jednom druhu syntaktických frazeologizmov. J. Mlacek	255
Kolumbus – Kolumba, či Kolumbusa? L. Dvonč	63
Meridián, či Meridian? J. Jacko	319
O derivátoch názvov <i>Frunze</i> a <i>Zabrze</i> . L. Dvonč	385
Odo dňa – od dňa. L. Dvonč	62
O výrazoch <i>cyklista</i> a <i>bicyklista</i> . S. Ondrejovič	383
O spojení <i>byt naplno (plne) vyťažený</i> . K. Buzássyová	314
Pilmení, pelmene alebo sibírske piróžky? E. Benediková	316
Pomenovania niektorých predmetov na odkladanie predmetov. J. Jacko	317
Porušovanie rytmického zákona pri miestnych názvoch typu <i>Včelínce</i> . J. Jacko	125
Prídavné mená s časťou <i>-denný</i> a <i>-dňový</i> . L. Dvonč	127
Slová typu <i>numérale</i> . K. Paľkovič	320

Index k 43. ročníku Slovenskej reči. M. Považaj	387
---	-----